
Postilaatikoiden ryhmittelyperiaatteet

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Liikennealan koulutusohjelma

Riihimäki, kevät 2017

Rasmus Nousiainen

RIIHIMÄKI

Liikennealan koulutusohjelma

Tekijä	Rasmus Nousiainen	Vuosi 2017
Työn nimi	Postilaatikoiden ryhmittelyperiaatteet	

TIIVISTELMÄ

Työssä perehdytään Postin toimeksi antamana postilaatikoiden uudelleen sijoitteluun eli postilaatikoiden ryhmittelyyn. Postilaatikoiden ryhmittelyä on tehty 1970-luvulta alkaen ja nyt 2020-luvulle mentäessä koko maamme postilaatikot tulevat sijaitsemaan pääsääntöisesti ryhmissä. Ryhmittelyn avulla postinjaosta saadaan sujuvampaa, turvallisempaa sekä ympäristöystävällisempää.

Työn tarkoitus on avata ulkopuolisille henkilöille postilaatikoiden ryhmittelyprosessia sekä olla apuna Postin työntekijöille tulevissa ryhmittelyprojekteissa. Työssä käydään yksityiskohtaisesti läpi koko prosessi. On kuitenkin tärkeää huomioida se, että postilaatikoiden ryhmittelyä voi tehdä monella tavalla ja työssä on esitetty yksi tapa. Pääasiat ovat kuitenkin samat.

Postilaatikoiden ryhmittelyssä käytetään suurelta osin apuna Viestintäviraston määräystä postilaatikoiden sijoittelusta, ja määräys on liitteenä työn lopussa. Tämän pohjalta suunnitellaan postilaatikoille nykyajan määräyksien mukaiset paikat. Postilaatikot sijoitetaan taajama-alueella niin, ettei yksityisasunnon pihaliittymästä tule yli 50 metrin matkaa postilaatikolle. Haja-asutusalueella matka postilaatikolle voi määräyksen mukaan olla jopa yksi kilometri. Posti on oikeutettu sekä velvoitettu postilain perusteella määräämään postilaatikoiden sijainnit.

Postilaatikoiden ryhmittelyprojektissa viestintätoimet asiakkaille sekä eri sidosryhmille ovat välttämättömiä. Oikealla tiedottamisella luodaan onnistunut projekti. Aikataulutus on vähintäänkin yhtä tärkeää.

Lopputuloksena jakelureiteistä saadaan turvallisempia niin asiakkaille kuin postinjakajillekin. Ryhmittelystä saatu aikasäästö näkyy parhaiten päivittäisessä jakelutyössä. Lähes jokaisella autoreitillä päästään ryhmittelyn ansiosta yli tunnin työaikasäästöön.

Avainsanat Posti, postilaatikko, postilaatikkoryhmittely

Sivut 27 s. + liitteet 13 s

RIIHIMÄKI

Traffic and Transport Management

Author	Rasmus Nousiainen	Year 2017
Name of the study	The Grouping System of Mailboxes	

ABSTRACT

In this work we concentrate on, as a commission from the Posti Group of Finland, the relocating of the mailboxes, i.e. the grouping system of mailboxes. The grouping of mailboxes has been going on since the seventies, and as we enter 2020 all the mailboxes are to be situated in groups. Grouping makes the mailmen's job easier, safer, and more environment friendly.

The target of this study is to show outsiders the process of grouping of the mailboxes, and to be of help in future grouping projects for the staff of the Post. In this study the whole process is surveyed in detail. It is, however, important to note that the grouping can be done in several ways, and this is but only one of them. The principles remain the same.

The decree of The Finnish Communication Regulatory Authority on the placement of the mailboxes is being used, and the decree is attached at the end of this study. Today's locations according to specifications are to be based on this. Mailboxes are to be situated in population centres so that private courtyards are not over 50 metres from the mailbox. In rural areas, according to specifications, the distance can up to one kilometre. The Post has the right and the obligation, according to Post Law, to order where the mailboxes are to be situated

In the grouping project of the mailboxes communication measures with customers and different stakeholders are necessary. A successful project is created with the right kind of communication. Scheduling is as important as communication.

The final result is, that we get safer delivery routes for the clients as well as the mailmen. The save in time will show best in daily delivery work. Almost all of the delivery routes will make a work time saving of over an hour, because of the grouping.

Key words post, mailbox, the grouping of mailboxes

Pages 27 pp. + attachments 13 pp.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	POSTILAATIKKORYHMITTELYN TAVOITTEET	1
3	POSTILAATIKKORYHMITTELYSTÄ YLEISESTI.....	1
4	RYHMITTELYN TOTEUTUS.....	2
4.1	Alueiden esittely.....	2
4.2	Huomioitavaa suunnittelussa.....	2
4.2.1	Kartat	3
4.2.2	Turvallisuus	4
4.2.3	Talvi.....	5
4.2.4	Reitin kulku	5
4.2.5	Lähilaatikkopalvelut	7
4.2.6	Kunnan rooli	7
4.3	Aikataulutus	8
4.4	Jakelusuunnitelma	10
4.5	Liikenneolosuhteiden arviointi taajaman pien- / omakotialueella	11
4.6	Osoitekohtainen luettelo.....	12
4.7	Uusien postilaatikkoryhmien paikkojen etsintä maastosta.....	14
4.8	Uusien postilaatikoiden paikkojen merkintä maastoon.....	15
4.9	Katukierrokset	15
4.10	Lisääajat	16
4.11	Puhelinpäivystys ja sähköposti	16
4.12	Laatikoiden siirron deadlinet.....	19
4.13	Postinjakelun keskeytys	19
5	VIESTINTÄ	19
5.1	Kunnan / kaupungin informointi	20
5.2	Asiakastiedotteet	20
5.3	Alueen sanomalehtiyhtiön informointi	21
5.4	Postin sisäinen tiedottaminen	21
6	MIKÄ MUUTTUI.....	21
6.1	Haarajoen reitti.....	21
6.2	Listakuja	22
7	KOKEMUKSISTA OPITTUA	25
7.1	Ajan riittävyys	25
7.2	Jälkitilanteen tarkastaminen	26
7.3	Johdonmukainen työskentely	26
	LÄHTEET	27
Liite 1	1. Asiakastiedote	
Liite 2	2. Asiakastiedote	
Liite 3	3. Asiakastiedote	
Liite 4	4. Asiakastiedote	
Liite 5	Kirje kunnalle kunnan rooli	
Liite 6	Viestintäviraston määräys postilaatikoiden sijoittelusta	

1 JOHDANTO

Työssä käsitellään postilaatikoiden ryhmittelyprojektia. Työ avaa lukijalle projektia sekä on avuksi ryhmittelytyötä tekeville. Tekstissä postilaatikoiden ryhmittelystä käytetään myös sanaa ryhmittely. Postilaatikoita on ryhmitelty jo 1970-luvulta lähtien ja viimeisetkin alueet ryhmitellään 2020-luvulle tultaessa.

Postilaatikoidenryhmittelyprojekti on laaja. Työ auttaa käsittämään resurssitarpeita sekä tukee ajatusprosessia työn edetessä. Luvuissa 1-3 kerrotaan yleisesti, mitä postilaatikoiden ryhmittely on. Luvussa neljä edetään kronologisessa järjestyksessä projektin etenemisen mukaan. Luvussa viisi kerrotaan tarpeellisista viestintätoimenpiteistä eri sidosryhmille. Luvuissa kuusi ja seitsemän pohditaan, kuinka jakelu on sujuvoitunut ja mietitään, miten jatkossa olisi hyvä toimia.

2 POSTILAATIKKORYHMITTELYN TAVOITTEET

Postilaatikoiden ryhmittelyllä tarkoitetaan sitä, että postinsaajien laatikot sijoitetaan useamman laatikon ryhmiin. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että jokaisella omakotitalolla ei ole postilaatikkoa oman portin pielessä vaan se sijaitsee tien varressa naapureiden laatikoiden kanssa.

Ryhmittelyn tavoite on parantaa turvallisuutta sekä nopeuttaa jakelua. Liikenneturvallisuus paranee huomattavasti, kun peruuttelut ja turha edestakainen ajaminen kaduilla vähenee. Teiden ylitykset sekä pysähdykset vähenevät ryhmittelyn avulla.

Pysähdyksiä vähentämällä ja laatikoiden sijoittamisella tien varteen jakelu helpottuu ja nopeutuu. Ryhmiin sijoitettuihin postilaatikkoihin jakaminen on joustavaa ja tehokasta.

Jakelukustannuksia pystytään hallitsemaan, kun polttoaineen ja autojen kuluminen vähenee. Samalla hiilidioksidipäästöt pienenevät. Myös postinjakajien fyysisesti raskas taakka kevenee, kun pysähdykset vähenevät ja laatikot ovat oikeilla korkeuksilla helposti saavutettavissa paikoissa.

3 POSTILAATIKKORYHMITTELYSTÄ YLEISESTI

Postinjakelu perustuu Postilakiin ja Viestintäviraston määräykseen postilaatikoiden sijoittelusta (liite 6). Postilaki sekä Viestintäviraston määräys koskevat Postin perusjakelussa jaettavia lähetyksiä. Postilaatikoiden ryhmittelyn piirissä on pelkästään perusjakeluun perustuva jakelu. Perusjakelua varten Postilla on oikeus siirättää postilaatikoita. Perusjakeluun eivät kuulu esimerkiksi aamulehdet. (Postilaki 2011.)

Paikallisen lehden kanssa sovitaan palvelutasosta ja jos päädytään kaksoislaatikointiin postilaatikoita uudelleen ryhmiteltäessä, toinen laatikko voidaan jättää aamulehdelle vanhalle paikalleen ja uusi laittaa päiväpostille uuteen ryhmään tienvarteen (ns. perusjakelulle).

4 RYHMITTELYN TOTEUTUS

4.1 Alueiden esittely

Postilaatikkoryhmittelyä on toteutettu koko maassa jo 1970-luvulta lähtien. Käytännössä ryhmittelemättä on enää alueita Uudeltamaalta. Nyt ryhmittely tapahtuu myös tällä alueella.

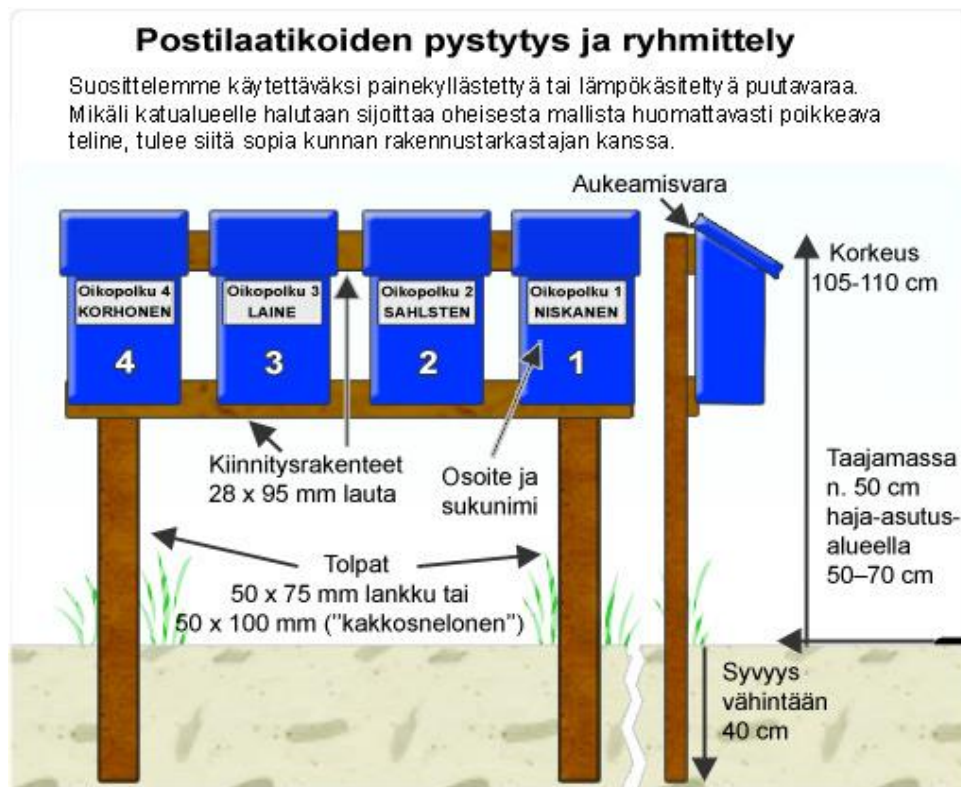
Toimeksiannossa olen ollut mukana ryhmittelyssä postinumeroalueilla Järvenpäässä, Tuusulassa, Keravalla ja Vantaalla. Alueilla on tiivistä taajamaa sekä harvaan asuttua maaseutua.

4.2 Huomioitavaa suunnittelussa

Postissa esimies usein asettaa tehtävään tietyn henkilön, jolla on vastuu postilaatikoiden ryhmittelyn toteuttamisesta. Ryhmittely on niin iso prosessi, että ryhmittelyn ajaksi henkilö tekee tätä työtä täyspäiväisesti.

Postilaatikoiden ryhmittelyssä noudatetaan Viestintäviraston määräystä postilaatikoiden sijoittelusta (Liite 6). Paikkaa suunniteltaessa täytyy huomioida, että ryhmä mahtuu suunniteltuun paikkaan vähintään 50 cm:n etäisyydelle jalkakäytävän tai ajoradan piennaralueen reunasta. Ryhmän pituutta arvioidessa yhden laatikon leveydeksi on hyvä varata tilaa 45 cm, jolloin kaikki myynnissä olevat laatikot mahtuvat varatulle alueelle. Asvaltoidulla tiellä piennaralueen aluksi katsotaan yleensä asfalttipäällysteen reuna. 50 cm asvaltin reunasta on varattu lumitilaksi sekä siihen, että laatikot eivät ole ajolinjoilla.

Seuraava Postin laatima ohje on asiakkaiden saatavilla postilaatikoiden pystyttämisohjeeksi. Kyseinen ohje on hyvä jakaa myös asiakkaille, kun heitä tiedotetaan ryhmittelystä (kuva 1).

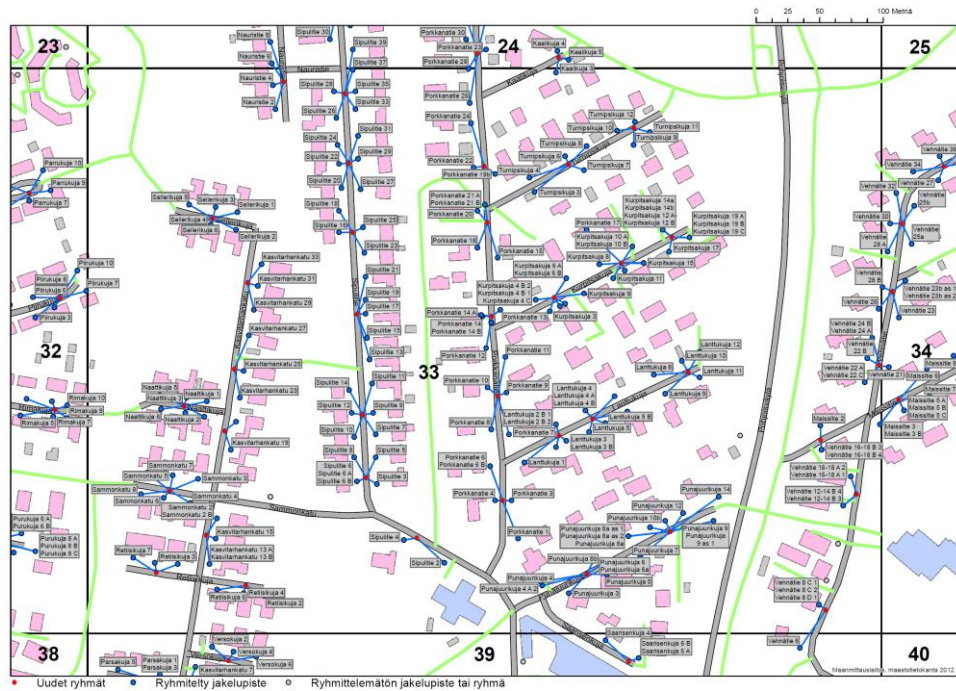

Kuva 1 Postilaatikoiden pystytysohje (Posti 2011).

4.2.1 Kartat

Postilla on tarjota ryhmittelijälle tarvittaessa suunnittelukartat. Nämä pyydetään ennen ryhmittelyn aloittamista Postin tuotannon suunnittelijoilta. Postin omat kartat sisältävät tietokoneen automaattisesti ryhmittelemät postilaatikat viivoilla vedettynä paikkaan, johon kaikilla olisi yhtä lyhyt matka tai 50 m enimmäisetäisyys postilaatikolle pihaliittymästä ei ylittyisi. Suunnittelukartat ovat kuitenkin vain suuntaa antavia ja ovat usein myös virheellisiä. Esimerkiksi liittymä voi olla eri paikassa kuin Postin karttaohjelma ajattelee tai se ei tiedä kaikkia kohteita, jotka on syytä ryhmitellä. Siksi aluetietämys tai siihen tutustuminen on ryhmittelyssä tärkeää. Suunnittelukartat on numeroitu ja numerointia kannattaa käyttää suunnittelussa, jotta alueen löytäminen on helppoa.

Karttoja saa monenlaisista palveluista. Tässä työssä käytetty karttapalvelu on www.karttaikkuna.fi. Tästä palvelusta löytää tontikohtaiset numerot ja postinumerorajat. Karttaikkunasta on myös mahdollista selvittää teiden omistussuhteita ja tämä helpottaa, jos tulee tilanne, missä pitää ottaa yhteyttä joko kuntaan tai ELY-keskukseen. Tie voi olla myös yksityinen ja sekin on syytä tarkastaa. Tonttinumerot auttavat paljon suunnitelmien aikana. Karttaikkunassa on todella paljon dataa ja sieltä kannattaa etsiä ryhmittelyssä tarvittavat datat. Se mitä tietoa ryhmittelijä tarvitsee, vaihtelee ryhmittelijästä ja alueesta riippuen. On hyvä käyttää rinnakkain Postin omia karttoja sekä ulkopuolisia karttoja ryhmittelyn aikana, jotta kokonaiskuva on kattava.

Kuva 2. Postilaatikoiden ryhmittelyssä apuna on tietokantojen pohjalta luodut suunnittelukartat.

4.2.2 Turvallisuus

Yksi tärkeimmistä syistä ryhmitellä postilaatikoita on turvallisuuden lisääminen. Ryhmittelyn onnistuessa postilaatikat sijaitsevat paikoissa, joissa jakeluauton tai pyörän on turvallista pysähtyä, sekä asiakkaiden turvallista noutaa postinsa. Kun postilaatikat sijaitsevat pientareella teiden ja katujen varsilla, poistuu tarve jakeluauton peruuttamiselle. Talviolosuhteisakin kunnalla / valtiolla on velvollisuus huolehtia teiden kunnosta. Näin varmistetaan, että talvikunnossapito on hoidettu asianmukaisesti. Hoitamaton piha on postinkantajalle aina vaaran paikka.

Turvallisuuden parantamisella vähennetään pidemmällä aikavälillä onnettomuuksien syntymistä. Postinjakajan työssä liukastumisriski on todella suuri, ja postilaatikoiden oikeaoppisella sijoittamisella riski liukastua vähenee huomattavasti. Autosta nousut vähenevät ryhmittelyn ansiosta ja pyörälläkin jakaminen on paljon helpompaa, kun laatikot sijaitsevat tien varressa tiiviissä ryhmissä.

Kuva 3. Postinjakaja joutuu työssään ryhmittelemättömällä alueella nousemaan autosta lukuisia kertoja, kun laatikot ovat ihmisten pihossa. Pihat ovat useasti talviaikaan heikosti hoidettuja.

4.2.3 Talvi

Postilaatikoiden paikkoja suunnitellessa on tärkeää ottaa huomioon talviolosuhteet. Laatikkoryhmän sijoittaminen lumenkasauspaiikkojen eteen ei ole fiksuin ratkaisu, ei myöskään sille puolelle tietä mihin kaikki lumet aurataan. Aina ei kuitenkaan ole mahdollista ottaa jokaista näkökantaan parhaiten huomioon vaan on tehtävä kompromisseja. Kompromisseja tehdessä turvallisuus asetetaan aina etusijalle.

Laatikkoryhmiä ei kannata sijoittaa ylämäkeen, koska jakeluauton pysäyttäminen liukkaalla kelillä ylämäkeen voi estää matkan jatkamisen helposti eteenpäin. Postilla on myös takavetoisia pakettiautoja jakelukäytössä, näillä liikkeelle lähtö ylämäessä pahimmillaan vie perän ojaan tai viereiseen laatikkoryhmään. Jyrkässä ylämäessä laatikkoryhmän voikin sijoittaa vaikkapa jonkin tontin tai tien liittymään niin, että liittymään peruutetaan. Jokainen paikka on kuitenkin omanlaisensa ja terveen maalaisjärjen käytämisellä päästään yleensä parhaaseen mahdolliseen ratkaisuun.

4.2.4 Reitin kulku

Postilaatikoita ryhmiteltäessä on todella hyvä tiedostaa postin jakeluauton liikkuminen alueilla. Autonratti on oikealla puolella, jotta jakelu sujuu turvallisesti. Postilaatikoiden paikkoja suunnitellessa on myös tärkeää huomioida se, että laatikot sijoitetaan koko reitin varrella oikealle puolelle tietä. Tällöin turha edestakainen ajaminen vähenee ja ryhmittelyn hyödyt korostuvat. Tätä on tärkeää korostaa myös asiakkaille, koska he saattavat

haluta, että laatikkoryhmä sijoitetaan juuri toiselle puolelle tietä kuin se on suunniteltu, mutta jakelun kannalta se ei monesti ole järkevää.

On todella tärkeää myös tiedostaa jo suunnitteluvaiheessa se, että siellä missä nyt jaetaan postia polkupyörällä, voidaan tulevaisuudessa jakaa autolla. Tällöin reittisuunnittelu on tulevaisuudessa vapaampaa ja sinne, minne voidaan jakaa autolla, voidaan jakaa myös pyörällä. Eli tiivistetysti kaikki ryhmät tulee suunnitella niin, että ne ovat autolla jaettavissa, ja ryhmät tulee sijoittaa myös niin, että jakaminen autolla on helppoa. Postilaatikot tulee sijoittaa reitin mukaan tien oikealle puolelle. Tärkeintä on saada mahdollisimman sujuvia reittejä myös tulevaisuudessa.

Usein polkupyöräreittejä joutuu kuitenkin katsomaan uudesta näkökulmasta, koska pyörällä monesti oikaistaan paikoista joihin autolla ei ole asiaa. Monesti vanhan reitin kulku on syytä unohtaa ja suunnitella täysin uudelta pohjalta. Tämä riippuu alueesta. Autoreiteillä laatikot sijaitsevat usein jo valmiiksi oikealla puolella tietä, jolloin autoreitin tuntemisesta on hyötyä suunniteltaessa. Tässä voi ajatella, että saadaan loputkin laatikot oikealle puolelle tietä.

Ryhmittelyn alkuvaiheessa on hyvä tutustua ryhmiteltävään alueeseen. Tulostetulle kartalle on hyvä hahmotella, kuinka jakelu olisi järkevintä suorittaa alueella. Monesti omakotitaloalueet pystytään jakamaan niin, että tiet voi ajaa kerran läpi (kaikki postilaatikot samalle puolelle tietä). Umpikujien kohdalla joudutaan tietenkin ajamaan edestakaisin, mutta pääsääntönä on hyvä pitää se, että kaikki tiet, joilla se olosuhteet huomioon ottaen on mahdollista, ajettaisiin vain kerran läpi.

Jos ryhmittelijä katsoo aiheelliseksi, reiteistä on saatavissa tulosteet Postin sisäisestä järjestelmästä. Reittien tarkastelu on erityisen tärkeää maaseudulla. Tämä voi olla vaihtoehto sille, että ryhmittelijä menee postinjakajan kyytiin tarkastelemaan aluetta.

Ryhmittelijälle annetaan usein vapaat kädet, joten tapoja suunnitella laatikkoryhmiä on yhtä useita kuin näiden suunnittelijoita. Itse kuitenkin pidän hyvänä ideana tutustua alueisiin kartalla sekä myös paikan päällä, joko jakeluauton kyydissä tai itse kiertämällä alueita. Tällöin havaitsee paikkoja joihin ryhmiä ei ainakaan voi suunnitella. Maaseuduilla ryhmiteltävät alueet ovat pinta-alallisesti niin suuria, että niihin on helpointa tutustua olemalla postiauton kyydissä. Tällöin myös saa hyvän käsityksen reitin kulusta nykyisellään. Postinjakajat osaavat myös kertoa haasteista kyseisellä alueella. Näitä havaintoja on hyvä pistää muistiin kyydissä istuessa ja miettiä laatikkoryhmiä suunnitellessa, kuinka näihin haasteisiin ja ongelmiin voitaisiin löytää helpotusta.

4.2.5 Lähilaatikkopalvelut

Lähilaatikkopalveluilla tarkoitetaan erityistalousjakelua. Palvelu on maksuton tietyillä ehdoilla ja maksullisena sen voi ottaa käyttöönsä kuka tahansa.

Lähilaatikkopalveluihin tutustuminen on hyvä tehdä ennen kuin asiakas-kontakteja tulee, jotta tästä tietää kertoa heille. Jos kaikki taloudessa asuvat ovat yli 75-vuotiaita, ei heidän tarvitse siirtää laatikkoaan vanhalta paikalta minnekään, vaan he voivat halutessaan säilyttää sen entisellä paikalla, tai jopa siirtää heille parempaan paikkaan (läemmäksi ovea yms.). Myös, jos taloudessa kaikki asukkaat ovat pysyvästi liikuntarajoitteisia tai osa on liikuntarajoitteisia ja osa yli 75-vuotiaita niin maksuttoman palvelun ehdot täyttyvät. Maksullisen lähilaatikon hinta määräytyy reittipoikkeaman mukaan. Vanhalla paikalla (sellaisessa paikassa, jossa postinjakaja menee ohitse kuitenkin) pitäminen maksaa 138e/vuodessa (2016). (Posti 2013.)

Monien iäkkäiden asiakkaiden lapset ottavat ryhmittelyn aikana yhteyttä ja kertovat, että heidän vanhempansa eivät ole kykeneväisiä itse solmimaan lähilaatikkopalvelua. Esimerkiksi kierrettävästä lankapuhelimesta soitto Postin asiakaspalveluun ei onnistu, koska asiakaspalvelussa täytyy valita numerolla, minkälaista asiakaspalvelua asiakas haluaa. Tämän kaltaisissa tilanteissa täytyy ottaa yhteyttä Postin asiakaspalveluun. Asiakaspalvelu ottaa tällöin yhteyttä asiakkaaseen.

Asiakaspalveluun ryhmittelijä voi olla yhteydessä joko sähköpostitse tai puhelimitse. Asiakaspalveluhenkilöihin voi ryhmittelyn aikana ottaa useasti yhteyttä, jotta he olisivat asiakkaaseen yhteydessä ja lähilaatikkopalvelu saataisiin käyttöön. Moni asiakas myös soittaa lähilaatikkopalvelun solmimista varten suoraan ryhmittelystä vastaavalle henkilölle, koska hänen yhteystietonsa jaetaan tiedotteissa asiakkaille. Ryhmittelijä ei kuitenkaan pysty sopimuksia tekemään vaan lähilaatikkosopimukset hoidetaan aina asiakaspalvelun kautta tai omatoimisesti postin nettisivujen kautta. Omatoiminen tilaaminen netin kautta on tehty mahdollisimman asiakasystävälliseksi.

4.2.6 Kunnan rooli

Yhteistyö kunnan kanssa on paitsi hyödyllistä, myös pakollista. Kun taa-jamassa suunnitellaan uusia postilaatikkoryhmiä, on siihen oltava kunnalta suostumus. Kunta omistaa lähes kaikki katualueet, joten maanomistajalla voi olla sanomista asiaan. Yhteistyö kunnan kanssa on yleensä hyvin vai-vatonta. Suunnitelmat uusien postilaatikkoryhmien paikoista on hyvä antaa kunnalle hyvissä ajoin, jotta kunta osaa muun muassa uusia rakennus-lupia myöntäessään ottaa huomioon postilaatikoiden sijainnit nyt ja tule-vaaisuudessa. Ilman kunnan suostumusta ryhmittelyä ei saa aloittaa.

Kunnilla on eroavaisuuksia käytännöissä, mutta suurin osa kunnista on ottanut postilaatikkoryhmittelyn hyvin vastaan. Esimerkiksi Järvenpäässä suunnittelija sai valita uudet ryhmien paikat suhteellisen vapaasti, eikä kunnalta tullut rajoitteita juuri lainkaan.

Muutamia ehtoja kunnassa vastaavat henkilöt kuitenkin antoivat. Järvenpäässä toivottiin, että postilaatikkoryhmiä ei sijoitettaisi mutkissa sisäkaarteeseen auraukseen vedoten. Muutamia paikkoihin ryhmiä lopulta tuli kuitenkin sisäkaarteeseen, koska ryhmälle ei välttämättä löydy parempaa paikkaa.

Keravan kaupunki ei halua postilaatikoita sijoitettavan viheralueelle kadun ja jalkakäytävän väliin. Viheralue olisi hyvä, jotta autojakelu olisi sujuvaa, mutta kunta saa tämän kieltää halutessaan. Jos ryhmittelijä katsoo, että ryhmä tai ryhmät olisi hyvä sijoittaa alueelle, johon kunta ei niitä halua, on tästä otettava kuntaan yhteyttä ja yritettävä perustella asiaa.

Valitustilanteissa kunnan rooli nousee merkittäväksi, koska vaikeimmissa tilanteissa (esim. asukkaat ovat eri mieltä uuden ryhmän paikasta) kunnalla on oikeus päättää paikka ja ottaa rakennusvalvonnan kautta kantaa asiaan. Näin suuret ongelmat ovat ryhmittelyssä suhteellisen harvinaisia, mutta eivät ollenkaan mahdottomia. Ryhmittelyä tehdessäni minullekin sattui yksi näin vaikea tapaus. Lopulta tässä vaikeassa tapauksessa yksi asiakas päätyi ottamaan maksullisen lähilaatikkopalvelun käyttöönsä ja ei osallistunut täten ryhmittelyyn ollenkaan.

Valtion omistamilla teillä eli yleensä taajamien ulkopuolella kunnan roolissa toimivat ELY-keskukset.

4.3 Aikataulukutus

Aikataulukuksesta löytyy esimerkki Postin omasta sisäisestä verkosta Pointista:

Aikatauluesimerkki on noin 2000 pientalon ryhmittelylle. Projektin kestoksi on arvioitu neljä kuukautta ja ehdotettu aika on kevätkausi (helmittoukokuu) tai syyskausi (elo-marraskuu).

Viikko 1

Prosessin käynnistäminen

- Lupa-anomus johtoryhmältä
- Kirje kunnalle
- Postin sisäinen tiedottaminen
- Varhaisjakelun tiedottaminen

Viikko 2

Suunnitelmien tekeminen

- Osoitekohtaiset luettelot, kartat

Materiaalien tilaaminen

- Paperia, kirjekuoria, merkkikeppejä

Viikko 3

Suunnitelmien tekeminen

- Osoitekohtaiset luettelot, kartat

Viikko 4

Palaveri kunnan kanssa

- Mahdolliset maastokatselmuksot kunnan edustajien kanssa
- Kuittaus Lehdet-liiketoiminnalta viestinnästä sanomalehtiasiakkaalle
- Mahdollinen mediatiedotteen lähettäminen paikallismedialle

Viikot 5-6

Suunnitelmien viimeistely

- Jakelusuunnitelman tekeminen
- Paikallislehden tiedottaminen
- Asiakastiedotteen valmistelu ja kuoritus

Viikko 7

Puhelinpäivystys

Viikot 8-10

Katukierrokset iltaisin maanantaista torstaihin

- Noin 200 taloutta / kahden hengen tiimi / ilta

Viikko 11

Katukierrokset iltaisin maanantaista torstaihin (tarvittaessa)

- Noin 200 taloutta / kahden hengen tiimi / ilta

Toisen asiakastiedotteen valmistelu ja kuoritus

Viikko 12

Toisen asiakastiedotteen postitus

Viikko 13

Puhelinpäivystys

Viikko 14

Laatikoiden siirron 1. deadline

Kolmannen asiakastiedotteen valmistelu, kuoritus ja postitus ei-siirtäneille

Viikko 15

Puhelinpäivystys

jotta nykyisestä reitistä sekä alueesta kokonaisuutena saisi paremman kokonaiskuvan.

Karttakuvat eivät kerro läheskään kaikkea ja monesti karttoihin suunnitellut uudet ryhmien paikat sijaitsevat käytännössä mahdottomissa paikoissa (esimerkiksi jyrkässä mäessä, liian ahtaassa paikassa yms.). Siksi suunnitelmat on tehtävä maastossa. Maastossa tehtävä suunnitelma on myös pakollista siksi, että tarkat laatikoiden paikat saadaan kirjattua ylös. Tarkkoja sijainteja ei kuitenkaan lähes aina tarvita vaan kirjattaessa riittää usein esimerkiksi ”Hiekkakatu 23B liittymän vasen puoli”.

Maastossa kirjoitettaessa ja suunniteltaessa uusia paikkoja uudet laatikko-ryhmien paikat tulee kirjoittaa ruutupaperille tai tyhjään osoitekohtaiseen luetteloon ylös. Ylös täytyy kirjata myös jokainen osoite, joka tulee uuteen ryhmään. Alueella kierrettäessä on hyvä kuunnella ja ottaa huomioon vakituisten jakajan mielipiteet. Näistä on yleensä huomattavaa hyötyä suunniteltaessa paikkoja ja reittiä. Jakaja osaa usein ottaa huomioon asioita, joita suunnittelija yksin ei tulisi ajatelleksikaan.

4.5 Liikenneolosuhteiden arviointi taajaman pien- / omakotialueella

Liikenneolosuhteiden arvioinnissa kysymys on etupäässä siitä, voidaanko asiakas jatkossa velvoittaa hakemaan postinsa tien vastakkaiselta puolelta kuin missä itse asuu.

Postilla on hyvät ohjeet siihen, saako asiakkaalle tulla tien ylitystä. Kun postilaatikoiden sijoittamista suunnitellaan vain ajoväylän toiselle puolelle, tarkistetaan oheista listaa käyttäen, että liikenneolosuhteet sallivat sen.

Milloin ajoväylällä ei ole lainkaan läpiajoliikennettä tai liikenne on muuten määriteltävissä hyvin vähäiseksi, voidaan väylän varrella myös vastakkaiten tonttien postilaatikat ryhmitellä yhtenäiseksi laatikkoryhmäksi. Alueen liikenneolosuhteiden on myös muutoin oltava turvalliset.

Kriteerit	Täyttyy	Ei täyty
Päättävä tie / ei läpiajoa	☐	☐
Pientaloalueen asuntokatu, jota käytetään pääsääntöisesti tonteille ajamiseen	☐	☐
Ei säännöllistä raskasta liikennettä ml. linja-autot	☐	☐
Ei julkisia rakennuksia, joihin säännöllistä liikennettä (esim. terveyskeskus, kauppa, koulu tai päiväkot)	☐	☐
Ei muuta erityistä liikennettä lisäävää	☐	☐
Tie ei ole kapea	☐	☐

- Suunniteltujen laatikkojen puolella korotettu/erotettu
leveä pengerr
- Näkyvyys tiellä hyvä
- Nopeusrajoitus ei ylitä yleistä taajamarajoitusta (50 km/h)
- Jos kunta luokitellut kadun liikennemäärän mukaan,
katsottu vähäisen liikenteen alueeksi

Jos kaikkien osien kohdalla on rasti kohdassa ”täyttyy”, tien liikenne luokitellaan hyvin vähäiseksi ja sen tulisi soveltua ryhmittelyyn vain toiselle puolelle tietä. Jos tietä arvioitaessa johonkin kohtaan tulee myös ”ei”-rasti, alue saattaa edelleen soveltua vain toiselle puolelle ryhmittelyyn, mutta se tulee erikseen perustella jakelusuunnitelmassa.

Esimerkki 1: Tie ei ole päätyvä katu, mutta se on tyypillinen pientaloalueen asuntokatu, jota käytetään pääsääntöisesti tontille ajamiseen. Kadulla ei ole muita liikenneturvallisuutta vaarantavia tekijöitä.

Esimerkki 2: Alue täyttää Postin kriteerit, joita tarkastellaan ryhmiteltäessä postilaatikoita postinsaajan osoitepaikasta ajoradan toiselle puolelle muutoin paitsi, että tien osoitteessa x on päiväkotia. Tietä on kuitenkin pidettävä hyvin vähäisesti liikennöitynä, koska liikenne päiväkodille keskittyy asukkaiden työmatkojen yhteyteen ja vaikuttaa vain kadun alkupään liikennemääriin. Tältä osalta katua asukkaat eivät joudu ylittämään ajorataa.

(Posti 2013.)

4.6 Osoitekohtainen luettelo

Suunnitelmien jälkeen on hyvä kirjata käsin tehdyt suunnitelmat tietokoneelle. Kun uudet laatikoiden paikat osoitteineen on kirjattu erikseen ylös, ne on helppo lisätä osoitekohtaiseen luetteloon. Samalla on hyvä alkaa tehdä erillistä laatikkoryhmittäin jaettua Excel-taulukkoa. Postilaatikkoryhmittelyn aikana on pidettävä yllä osoitekohtaista luetteloa. Nämä luettelot löytyvät Postin tietokoneilta jaetusta kansioista.

Osoitekohtainen luettelo on Excel-taulukko, josta täytyy ilmetä kaikki muutoksen kohteena olevat osoitteet, asuinmuodot, yksittäisten postilaatikoiden ja laatikkoryhmien nykyiset ja suunnitellut sijaintipaikat. Huomiosarakeeseen tulee merkitä asioita, joilla on vaikutusta jakeluun. Jos esimerkiksi asiakkaalla on lähilaatikko, asiakkaan tulee tämän sopimuksen loppuessa sijoittaa laatikko suunniteltuun ryhmään ja siksi myös lähilaatikkopalvelun omaaville asiakkaille tulee suunnitella uusi laatikon paikka (jos uusi paikka on mahdollista sijoittaa ryhmään tai tienvarseen paremmin). Suositeltavaa osoitekohtaisessa luettelossa on, että jokaisen osoitteen kohdalle kopioidaan tieto siitä, mihin postilaatikko kuuluu. Tämä voi

näyttää toistolta, mutta jälkepäin etsittäessä tiettyä osoitetta löytyy vastaus suoraan siihen, missä laatikon kuuluisi sijaita.

	A	B	C	D	E	F	G	H
131	04460	Hiekkakatu 8 C 3	rvitalo	laatikko	16	ei siirtoa		5
132	04460	Hiekkakatu 8 C 4	rvitalo	laatikko	16	ei siirtoa		5
133	04460	Hiekkakatu 8 D 1	rvitalo	laatikko	16	ei siirtoa		5
134	04460	Hiekkakatu 8 D 2	rvitalo	laatikko	16	ei siirtoa		5
135	04460	Hiekkakatu 8 D 3	rvitalo	laatikko	16	ei siirtoa		5
136	04460	Hiekkakatu 8 D 4	rvitalo	laatikko	16	ei siirtoa		5
137	04460	Hiesukatu 10	omakoti	laatikko	6	Hiesukatu 13 ja 15 pihallittymien välin	x	5
138	04460	Hiesukatu 11	omakoti	laatikko	5	Asfalttinen reunaan liittymän oikea puoli (niin, että autolla pääsee jatkamaan mutkassa vasemmalle)		5
139	04460	Hiesukatu 12 A	rvitalo	laatikko	6	Hiesukatu 13 ja 15 pihallittymien välin	x	5
140	04460	Hiesukatu 12 B	rvitalo	laatikko	6	Hiesukatu 13 ja 15 pihallittymien välin	x	5
141	04460	Hiesukatu 12 C	rvitalo	laatikko	6	Hiesukatu 13 ja 15 pihallittymien välin		5
142	04460	Hiesukatu 13	omakoti	laatikko	6	Hiesukatu 13 ja 15 pihallittymien välin	x	5
143	04460	Hiesukatu 15	omakoti	laatikko	6	Hiesukatu 13 ja 15 pihallittymien välin		5
144	04460	Hiesukatu 17	omakoti	laatikko	5	Asfalttinen reunaan liittymän oikea puoli (niin, että autolla pääsee jatkamaan mutkassa vasemmalle)		5
145	04460	Hiesukatu 1a as 1	paritalo	laatikko	5	Hiesukatu 1:n punaiseen rosakatokseen		5
146	04460	Hiesukatu 1a as 2	paritalo	laatikko	5	Hiesukatu 1:n punaiseen rosakatokseen		5
147	04460	Hiesukatu 1b	omakoti	laatikko	5	Hiesukatu 1:n punaiseen rosakatokseen		5
148	04460	Hiesukatu 22	omakoti	laatikko	5	Asfalttinen reunaan liittymän oikea puoli (niin, että autolla pääsee jatkamaan mutkassa vasemmalle)	x	5
149	04460	Hiesukatu 2a	omakoti	laatikko	5	Hiesukatu 1:n punaiseen rosakatokseen	x	5
150	04460	Hiesukatu 2b	omakoti	laatikko	5	Hiesukatu 1:n punaiseen rosakatokseen	x	5
151	04460	Hiesukatu 3	omakoti	laatikko	4	ei siirtoa		5
152	04460	Hiesukatu 4	omakoti	laatikko	4	ei siirtoa		5
153	04460	Hiesukatu 5	omakoti	laatikko	5	Asfalttinen reunaan liittymän oikea puoli (niin, että autolla pääsee jatkamaan mutkassa vasemmalle)		5
154	04460	Hiesukatu 6	omakoti	laatikko	4	ei siirtoa		5
155	04460	Hiesukatu 6 A	omakoti	laatikko	4	ei siirtoa		5
156	04460	Hiesukatu 8	omakoti	laatikko	5	Asfalttinen reunaan liittymän oikea puoli (niin, että autolla pääsee jatkamaan mutkassa vasemmalle)	x	5
157	04460	Kalkkikatu 3	omakoti	laatikko	3	Kalkkikatu 4 ja 6 nykyiselle paikalle Kalkkikatu 3	x	5
158	04460	Kalkkikatu 4	omakoti	laatikko	3	Kalkkikatu 4 ja 6 nykyiselle paikalle Kalkkikatu 4		5
159	04460	Kalkkikatu 5	omakoti	laatikko	4	Kalkkikatu 8 laatikoiden värien 5 pihallittymän vasen puoli	x	5
160	04460	Kalkkikatu 6	omakoti	laatikko	3	Kalkkikatu 4 ja 6 nykyiselle paikalle Kalkkikatu 4		5
161	04460	Kalkkikatu 7	omakoti	laatikko	4	Kalkkikatu 8 laatikoiden värien 8 pihallittymän vasen puoli	x	5
162	04460	Kalkkikatu 8 A	omakoti	laatikko	4	Kalkkikatu 8 laatikoiden värien 8 pihallittymän vasen puoli		5
163	04460	Kalkkikatu 8 B	omakoti	laatikko	4	Kalkkikatu 8 laatikoiden värien 8 pihallittymän vasen puoli		5
164	04460	Kannukuja 1	omakoti	laatikko	4	Kannukuja 2 pihallittymän vasen puoli	x	16
165	04460	Kannukuja 10	omakoti	laatikko	6	Kannukuja 5 pihallittymän vasen puoli	x	16
166	04460	Kannukuja 2	omakoti	laatikko	4	Kannukuja 2 pihallittymän vasen puoli		16
167	04460	Kannukuja 3 as 1	omakoti	laatikko	4	Kannukuja 2 pihallittymän vasen puoli	x	16
168	04460	Kannukuja 4	omakoti	laatikko	4	Kannukuja 2 pihallittymän vasen puoli		16
169	04460	Kannukuja 5	omakoti	laatikko	6	Kannukuja 5 pihallittymän vasen puoli		16

Kuva 5 Osoitekohtainen luettelo Excelissä

Osoitekohtaisesta luettelosta kannattaa kopioida alueittain osoitteet erilliseen Excel-taulukon ryhmittäin, koska osoitekohtainen luettelo on vain aakkosjärjestyksessä oleva lista postinumeroalueen osoitteista. Tämän kaltaisesta luettelosta on vaikea hahmottaa postilaatikkoryhmiä, mutta helppo tarkastaa, missä yksittäisen laatikon kuuluu sijaita.

Erillisen Excel-taulukon tekeminen selkeyttää huomattavasti ryhmittelyä. Postinumeroalueet kannattajaa jakaa pienempiin selkeisiin ja noin 50-200 talouden ryhmiin ja merkata jokainen laatikkoryhmä erikseen. Kun uusia laatikon paikkoja lähdetään asiakkaille esittämään, on todella kätevää, jos ryhmät ovat jakelu- tai suunnittelujärjestyksessä niin että kiertely maastossa sujuu kätevästi.

Suunnitelmat on hyvä tulostaa isolle A3-kokoiselle paperille, jotta mahdolliset muutokset ja lisäajat ryhmittelyyn mahtuu hyvin kirjoittamaan paperin reunoille. Päälimmäiseksi papereihin tulostetaan kartat, jotka kuuluvat alueeseen ja nidotaan nämä paperit yhteen. Tämän kaltaiset pienemmät kokonaisuudet on helppo jakaa eri ryhmille mukaan, kun laatikoiden paikkoja lähdetään maastoon merkkamaan. Esimerkkinä omatekoisesta Excel-taulukosta 04460 Hiesukatu:

Row	Group	Unit Name	Type	Description	Notes
1	Kartta 5			Hiekkakatu	
3	Ryhmä 5				Tien toisella p
4		Hiekkakatu 1	omakoti	6 Hiekkakatu 3A liittymän vasen puoli, mukaan Vanha Valtatie 109 (Hiekkakatu 1 on sama kuin Vanha Valtatie 107)	
5		Hiekkakatu 3a	omakoti	6 Hiekkakatu 3A liittymän vasen puoli, mukaan Vanha Valtatie 109 (Hiekkakatu 1 on sama kuin Vanha Valtatie 107)	
6		Hiekkakatu 3b	omakoti	6 Hiekkakatu 3A liittymän vasen puoli, mukaan Vanha Valtatie 109 (Hiekkakatu 1 on sama kuin Vanha Valtatie 107)	
7		Hiekkakatu 4	omakoti	6 Hiekkakatu 3A liittymän vasen puoli, mukaan Vanha Valtatie 109 (Hiekkakatu 1 on sama kuin Vanha Valtatie 107)	x
8		Hiekkakatu 5	omakoti	6 Hiekkakatu 3A liittymän vasen puoli, mukaan Vanha Valtatie 109 (Hiekkakatu 1 on sama kuin Vanha Valtatie 107)	
9		Vanha valtatie 109	omakoti	6 Hiekkakatu 3A liittymän vasen puoli, mukaan Vanha Valtatie 109 (Hiekkakatu 1 on sama kuin Vanha Valtatie 107)	
11	Ryhmä 6				
12		Hiekkakatu 13	omakoti	3 Hiekkakatu 13 siirto samaan ryhmään 13B laatikoiden kanssa	
13		Hiekkakatu 13 B 1	paritalo	3 Hiekkakatu 13 siirto samaan ryhmään 13B laatikoiden kanssa	
14		Hiekkakatu 13 B 2	paritalo	3 Hiekkakatu 13 siirto samaan ryhmään 13B laatikoiden kanssa	
16	Ryhmä 7				
17		Hiekkakatu 20	omakoti	6 Hiekkakatu 23B liittymän vasen puoli	x
18		Hiekkakatu 23a as 1	omakoti	6 Hiekkakatu 23B liittymän vasen puoli	
19		Hiekkakatu 23b A	rivitalo	6 Hiekkakatu 23B liittymän vasen puoli	
20		Hiekkakatu 23b B	rivitalo	6 Hiekkakatu 23B liittymän vasen puoli	
21		Hiekkakatu 23b B	rivitalo	6 Hiekkakatu 23B liittymän vasen puoli	
22		Hiekkakatu 23b C	rivitalo	6 Hiekkakatu 23B liittymän vasen puoli	
23		Hiekkakatu 25	omakoti	6 Hiekkakatu 23B liittymän vasen puoli	
25	Ryhmä 8				
26		Hiekkakatu 27	omakoti	3 Hiekkakatu 41 liittymän vasen puoli	
27		Hiekkakatu 41	omakoti	3 Hiekkakatu 41 liittymän vasen puoli	
28		Hiekkakatu 42	omakoti	3 Hiekkakatu 41 liittymän vasen puoli	x
30	Ryhmä 9				
31		Hiekkakatu 61	omakoti	2 Hiekkakatu 67 siirto 61 laatikon viereen	
32		Hiekkakatu 67	omakoti	2 Hiekkakatu 67 siirto 61 laatikon viereen	
34	Ryhmä 10				
35		Hiekkakatu 54	omakoti	1 Tien varteen	

Kuva 6 Osoitekohtainen luettelo valmiina

Ylhäällä ensimmäisenä vasemmalla kerron mistä suunnittelukartasta käsittelemäni osoitteet löytyvät (kuva 6). Esimerkissä mm. Hiekkakatu 1 löytyy kartasta viisi. Seuraavasta pystysarakkeesta selviää, että Hiekkakatu 1 on omakotitalo. Kolmannessa pystysarakkeesta ilmenee suunnitellun laattikoryhmän koko laatikoiden määrällä mitattuna. Neljännessä sarakkeessa lukee laatikon tarkka sijainti. Tähän sarakkeeseen on mahdollista lisätä myös mahdollisia huomioita tarvittaessa. Viidennessä pystysarakkeessa on selkeyden vuoksi merkattu, tuleeko uusi laatikon paikka sijaitsemaan niin, että asukkaalle tulee tienylitys. Tästä voi helposti havaita sen, että uusi ryhmä tulee kadun vastakkaiselle puolelle, jos tässä kohdassa on rasti.

4.7 Uusien postilaatikoryhmien paikkojen etsintä maastosta

Alueilla ryhmittelyä tekevä henkilö voi kierrellä yksin tai postinjakajan kanssa, joka tuntee alueen hyvin. Tällöin postilaatikoille etsitään parempia paikkoja tien varteen mahdollisimman isoihin ryhmiin, mutta kuitenkin inhimillisille etäisyyksille asukkaiden kannalta. Tämä tarkoittaa taajama-alueella enintään 50 m matkaa tontin pihaliittymästä ja taajaman ulkopuolella yhden kilometrin matkaa asunnolta. Usein postilaatikoiden paikkoja suunniteltaessa on suurta etua siitä, että tuntee alueen ja varsinkin postireitin. Tällöin kokonaiskuvan hahmottaminen on paljon helpompaa. Jos on aivan mahdotonta päästä jakajan kyytiin tai ottaa jakajaa avuksi, voi esimerkiksi käydä itse jakamassa alueen postit muutamana päivänä tai muuten tutustua paikkoihin. Tällöin alueen tuntemus kasvaa huomattavasti.

4.8 Uusien postilaatikoiden paikkojen merkintä maastoon

Uudet sijainnit postilaatikkoryhmille merkitään maastoon merkkikepeillä. Merkkikepit merkataan maastoon joko ennen iltaisin järjestettäviä katukierroksia ns. asiakastapaamisia tai niiden aikana. Merkkikeppiin kirjoitetaan osoitteet, joiden pitää siirtää laatikkonsa uuteen paikkaan.

Merkkikeppi on oranssipäinen keppi, joka hakataan kuminuijalla maahan. Kepin paikka ryhmittelyn aikana saattaa vaihtua, sillä asiakkaat ehdottavat uusia paikkoja, jotka ryhmittelytyötä tekevä henkilö hyväksyy. Keppejä myös katoaa ryhmittelyn aikana, koska esimerkiksi lapset saattavat potkia ne pois tai tyytymättömät asiakkaat keräävät ne pois.

Kokemuksesta on opittu, että kun merkkikepit on merkattu maastoon ennen iltatapaamisia, niin asiakkaiden ensireaktiot postilaatikon siirtoon ovat iltatapaamisissa maltillisempia, koska he ovat jo totuttautuneet hiukan ajatukseen, että oma laatikko täytyisi siirtää.

Kuva 7. Merkkikeppi kadun varressa

4.9 Katukierrokset

Ensimmäinen asiakastiedote on lähetetty asiakkaalle muutamaa viikkoa aikaisemmin ennen kuin katukierrokset aloitetaan.

Katukierroksia järjestetään muutamissa kahden hengen ryhmissä. Tällöin merkataan suunnitellut paikat kepeillä maastoon (ellei näitä ole etukäteen merkattu). Katukierroksilla tulee paljon asiakaskontakteja sekä mahdollisia paikanmuutoksia. Jos asiakkailla on ehdottaa suunniteltua parempi paikka, ja jos heidän ehdottamallaan paikalla ei olisi vaikutusta ainakaan huomattavasti Postin toiminnalle, kannattaa asiakkaiden ehdottama ryhmän paikka hyväksyä. Kaikki muutokset suunnitelmiin on tärkeää merkata pa-

pereihin, jotka kulkevat aina matkassa ja joista selviää uusien ryhmien suunnitellut sijainnit.

Katukierroksista on ilmoitettu asiakkaalle, että saavumme neljän-viiden tunnin aikavälillä tietyinä päivinä tapaamaan heitä. Katukierroksien aikana, ei ole tarkoitus soittaa kenenkään asiakkaan ovikelloja, vaan yleisesti kiertää rauhallisesti alueilla, ja jutella niiden kanssa ketä tavataan piholla. Etukäteen täytyy miettiä, kuinka alueilta kierretään ja miten paljon tarvitaan työvoimaa näihin. Sopiva määrä per kahden hengen tiimi on noin 30 uutta postilaatikkoryhmää illassa. Jos uudet paikat on merkattu etukäteen maastoon, määrä on noin 45 uutta ryhmää. On tärkeää huomioida, että aika mikä katukierroksilla kuluu, on enemmän sidottu uusien ryhmien määrään, kuin talouksien määrään.

Toinen asiakastiedote jaetaan katukierrosta seuraavana päivänä tai kierroksen yhteydessä, jotta viestintä asiakkaille on mutkatonta ja nopeaa.

4.10 Lisäajat

Hyvin todennäköisesti ryhmiteltävällä alueella on asiakkaita, joille kahden viikon aika postilaatikon siirtämiseen ei riitä. Tällöin on hyvä suoraan jo katukierroksilla antaa lisäaikaa asiakkaalle. Lisäaikojen kirjaaminen ylös on tärkeätä, jotta asiakastiedotteita ei jaeta väärään aikaan. Lisäajoista täytyy katsoa myöhemmin, ovatko asiakkaat noudattaneet sovittua aikaa. Silloin kolmannen asiakastiedotteen lähettäminen onnistuu oikeaan aikaan (tämä siis jaetaan, jos asiakas ei ole määräpäivään mennessä siirtänyt laatikkoaan).

4.11 Puhelinpäivystys ja sähköposti

Puhelinpäivystys ja sähköposteihin vastaaminen alkaa varsinaisesti vasta silloin, kun uusien postilaatikkoryhmien paikat on merkattu maastoon.

Tässä esimerkkivastaus asiakkaan lähettämään sähköpostiin:

” Hei

Vastaan sinulle eritellen kaikkiin kysymyksiin.

1. Miksi tämä tehdään?

Laatikkoryhmittely tehdään ajan ja resurssien säästämiseksi. Yksi tärkeä syy ryhmittelyyn on autojakelun mahdollistaminen. Myös liikenneturvallisuus täytyy tällöin huomioida. Laatikot yhdessä rivissä vähentää peruutetta sekä tiellä edestakaisin ajamista. Näin säästyy myös polttoainetta, mikä on ympäristönäkökulmastakin positiivinen asia.

2. Jos haluan pitää nykyisen laatikon vanhalla paikalla, joka on tien toisella puolella tuosta uudesta paikasta niin mitä se maksaa?

Laatikon pitäminen vanhalla paikalla silloin, jos se sijaitsee reitin varrella, tai poikkeaa maksimissaan 10 m reitiltä maksaa vuodessa 138 e. Jos reitti-poikkeamaksi tulee 11-50m, hintaa on 167 e vuodessa. (hinnat tarkastettava).

3. Onko teillä mitään tahoja, joka hoitaisi tuohon uudelle paikalle telineen ja laittaisi esim. kaikille samanlaiset laatikot? Minusta tuollainen palvelu olisi tässä tapauksessa paikallaan. Laatikot olisivat siistejä ja alueen yleisilme pysyisi särmänä.

Meillä ei valitettavasti ole mitään tahoja, mikä hoitaisi tämän asian. Laatikot voidaan siirtää omilla kepeillään tien varteen merkatulle paikalle tai, jos naapurit pääsevät sopuun, niin voitte rakentaa siistin telineen samanlaisilla laatikoilla.

4. Jos haluan siirtää postini postilokeroon niin mitä se maksaa? Voinko silloin jättää laatikon vanhaan paikkaan, jotta aamuposti ja mainokset tulevat silti?

Postilokero on maksullinen palvelu, mutta ilmainen palvelu on ns. noutoposti, eli posterestante. Silloin vanhaan laatikkoon jaetaan aamulehdet kuten aikaisemminkin. Huomion arvoista on, että aamupostit eli yöllä jaettavat lehdet tulevat jatkossakin vanhaan laatikkoon, vaikka sijoittaisittekin uuden laatikon merkaamaamme paikkaan. Silloin teillä tulee olla kaksi laatikkoa. Toinen laatikko aamulehdille ja toinen päiväposteille. Jos ette sijoita uutta laatikkoa uuteen paikkaan, niin päiväpostin mukana jaettavat mainokset jäävät saamatta. Muiden kuin Postin jakamien mainosten osalta en osaa sanoa kuinka toimitaan.

5. Kenen on vastuu, jos rikon kaapelin maassa, kun laitan tolpat maahan?

Vastuu on laatikon pystyttäjällä. Olemme lähettäneet teille kirjeen, jonka mukana on tullut ohjeita sekä yhteystietoja. Halutessanne voitte pyytää kaupungilta/sähköyhtiöltä, että merkaavat maahan linjojen sijainnin. Linjojen tulisi olla yli 50cm syvyydessä.

6. Jos en ole vielä 75, mutta täytän esim. vuoden päästä niin tuleeko laatikko takaisin ja kuka siirtää? Kuka hoitaa vanhusten siirrot, jos alle 75 vuotta?

Tilanteessa, jossa asukkaat ovat täyttämässä piakkoin 75 vuotta suosittelisin ottamaan maksullisen lähilaatikon. Tällöin ei tarvitsisi maksaa kuin tuon vuoden maksun. Laatikoiden siirrosta huolehtii asukas tai tämän omainen itse.

Jos kysymyksiä ilmenee lisää niin pistäkää tulemaan tai soittakaa minulle. Vastaan teille mahdollisimman pian.

Terveisin: Rasmus Nousiainen ”

Myös hieman vaikeampia asiakkaita oli Järvenpään alueella. Tässä yksi sähköpostiviesti:

”   Moi taas

Ikävää häiritä Sinua taasen. Mutta on tullut hiukan ongelmia kujan ammattivalittajien taholta, nimeltä mainiten xxxx ja xxxx (nro 3). He ovat käyneet siirtämässä Postin asettamaa ”lähtömerkkiä” ja omatoimisesti mitoittaneet ryhmän pituudeksi 2,5-2.8 m. Paljonko Postin mukaan on varattava tilaa per laatikko ja paljonko on varattava tilaa laatikoiden välille (mahdolliset leveyden lisäykset laatikoiden leveyden kasvaessa esim. 10 cm.lla)

Olen sinulle lähettämässäni mitoitus-suunnitelmassa varannut tilaa omasta mielestäni juuri näin.

Kaikki muut xxxx lukuun ottamatta ovat hyväksyneet suunnitelmani sinä (Posti) mukaan lukien.

Kuitenkin tässä vaiheessa xxxx vaativat ryhmän lyhentämistä ja ovat valmiita riitauttamaan asian ja pyytävät rakennustarkastajan lausuntoa (muka maisemahaitta ??). Tästä seuraa, että tällöin aikataulu voi pidentyä parilla-kolmella viikolla. On selvää, että mahdolliset kustannukset kaatuvat tiettyyn osoitteeseen.

Olen ymmärtänyt, että tätä projektia hallinnoi ensi kädessä Posti eikä yksityinen asukas (nimeltä mainitseminen); siksi kysyn uusia mitoitusohjeita, ovatko antamani ja hyväksymäsi mitoitus OK ?

xxxx yhteysnro on xxxx.

Toivon mukaan vastaat pikaisesti. ”

Tämän kyseisen kadun osalta laatikkoryhmän sijoittelu oli erittäin hankalaa huonojen naapurisuhteiden takia. Heidän kanssaan oltiin sähköpostitse sekä puhelimitse yhteydessä puolin ja toisin erittäin moneen otteeseen. Tässä tilanteessa rauhallinen ja asiallinen suhtautuminen, jopa naurettaviin kysymyksiin ja kommentteihin on tärkeää. Loppujen lopuksi kuitenkin asia saatiin sovittua, kun yksi asiakas otti maksullisen lähilaatikkopalvelun ja ei osallistunut ryhmittelyyn ollenkaan omalta osaltaan.

4.12 Laatikoiden siirron deadlinet

Postilaatikoiden siirtoon annetaan deadline. Aluksi asiakkaille annetaan kaksi viikkoa aikaa siirtää postilaatikot uuteen paikkaan. Alueet kierretään läpi, ja tarkastetaan, ovatko siirrot tapahtuneet. Erityisen tärkeää tarkastettaessa uusien ryhmien paikkoja on huomioida lähilaatikkopalvelut sekä mahdolliset lisääjat! Alueita tarkastettaessa on hyvä olla mukana paperit, jotka olivat mukana kahden viikon takaisissa katukierroksissa. Erityisen hyödyllistä on tulostaa sisäisestä verkosta lista, josta näkyy kaikkien lähilaatikkopalvelun ottaneiden osoitteet. Jos joku ei ole siirtänyt laatikkoaan sovittuun paikkaan, listasta pystyy tällöin helposti tarkastamaan, onko asiakkaalla kenties oikeuskin olla siirtämättä laatikkoaan.

Kolmas asiakastiedote lähetetään heti ensimmäisen deadlinen jälkeen.

Laatikoiden siirron toisessa deadlinessa on kulunut kaksi viikkoa kolmannen asiakastiedotteen lähettämisestä ja tällöin kierretään alueet läpi tarkastamassa, että kaikki ovat viimein siirtäneet laatikkonsa.

Neljäs asiakastiedote lähetetään heti toisen deadlinen jälkeen. Neljännessä asiakastiedotteessa ilmoitetaan postinjakelun keskeytyksestä, koska Posti ei ole päässyt asiakkaan kanssa yhteisymmärrykseen postilaatikon sijainnista.

4.13 Postinjakelun keskeytys

Asiakas on neljännessä asiakastiedotteessa saanut tiedon, että hänen postinjakelunsa keskeytyy. Tämä on viimeinen vaihtoehto ja toteutuu käytännössä harvoin. Kuitenkin aina tämänlaisia tapauksia ilmenee. Jakelunkeskeytys tulee hoitaa erityisellä huolellisuudella ja varmuudella, ettei asiakkaalla varmasti ole voimassa lähilaatikkosopimusta eikä hänelle ole annettu mahdollista lisäaikaa. Jakelunkeskeytys aloitetaan heti kun asiakas on saanut tiedon, että jakelu keskeytyy.

Jakelunkeskeytyksen jälkeen asiakas hakee postinsa jatkossa paikallisesta Postista niin kauan, kunnes laatikon paikasta on päästy yhteisymmärrykseen Postin kanssa. Jakelunkeskeytyksen aikana paikalliseen Postiin toimitetaan asiakkaan noudettavaksi vain kirjeet ja muut peruspalveluvelvoitteen alaiset tuotteet. Esimerkiksi tilattavat aikakauslehdet hävitetään, eikä niitä toimiteta jakelupaikasta edelleen noudettavaksi asiakkaan lähipostiin.

5 VIESTINTÄ

Viestintätoimenpiteet mahdollistavat onnistuneen projektin. Hyvä yhteistyö eri sidosryhmien kanssa on välttämätöntä hankkeen onnistumiseksi. Viestintävirastoa informoidaan kaikista postilaatikoiden ryhmittelysuunnitelmista. Postin lakiyksikkö hoitaa keskitetysti viestinnän Viestintävirastolle.

5.1 Kunnan / kaupungin informointi

Kunnalle / kaupungille lähetetään tieto siitä, että postilaatikoiden ryhmittely on alkamassa (liite 5). Kunnan edustajille on kerrottava ryhmittely etenemisestä sekä esiteltävä muutoksen kohteena oleva alue ja muutoksen perusteet sekä aikataulu. Mikäli laatikoiden uudelleenryhmittely tapahtuu haja-asutusalueella, kunnan roolissa toimii ELY-keskus. ELY-keskusta tulee informoida sekä pyytää sen edustajaa yhteiseen maastokatselmointiin.

Ryhmittelyn alussa on hyvä sopia kunnan kanssa pelisäännöt. Kunnalla voi olla mielessään muun muassa aurauksen kannalta paikkoja, joihin he eivät missään nimessä halua laatikoita sijoitettavan. Kunta osaa myös kertoa, missä mahdollisesti aloitetaan seuraavaksi tietöitä, jotka vaikuttavat ryhmittelyyn (laatikoita ei kannata siirättää muutamaa viikkoa ennen tietöiden alkua). Kunnat ovat ottaneet yleisesti ottaen postilaatikoiden ryhmittelyn hyvin vastaan sekä tekevät Postin kanssa mielellään yhteistyötä.

Kunnalta täytyy saada luvat siihen, että ryhmittely voi alkaa. Kunta omistaa katualueet, joten siksi lupa on saatava kirjallisena jokaiselta ryhmittelyn alaiselta postinumeroalueelta. Tällöin vältetään mahdollisilta erimielisyyksiltä helpoiten. Lupa pyydetään allekirjoitus kunnan katupäälliköltä tai vastaavalta henkilöltä, jolla on valtuudet tähän.

5.2 Asiakastiedotteet

Asiakastiedotteita on yhteensä neljä. Ensimmäisen asiakastiedotteen sisältö on tieto siitä, milloin postin edustaja kiertää alueella keskustelemassa uusien postilaatikkopaikkojen sijainnista ja, että milloin edustaja merkkaa ne maastoon.

Ensimmäisestä asiakastiedotteesta (liite 1) ilmenee ajankohta, jolloin tulevien ryhmien merkkaajat ovat alueella kiertämässä. Ensimmäinen asiakastiedote lähetetään noin kaksi viikkoa ennen toimenpiteiden alkamista. Ensimmäisestä asiakastiedotteista tulee poistaa harmaa lause, jos sanomalehti tullaan jakamaan samaan laatikkoon päiväpostin kanssa. Jos alueelle jää kaksoislaatikointi kuten esimerkiksi Järvenpäässä, tulee lauseen fontti muuttaa mustaksi. Ensimmäisen asiakastiedotteen mukaan on hyvä liittää ohje, jossa kerrotaan postilaatikon ja laatikkoryhmän hankinnasta, asennuksesta ja ylläpidosta. Ennen ensimmäisen asiakastiedotteen lähettämistä tulee hanke esitellä kunnalle ja sanomalehtiasiakkaille.

Toinen asiakastiedote (liite 2) jaetaan katukierroksien yhteydessä tai lähetetään heti seuraavana päivänä niistä. Eli esimerkiksi, jos katukierroksia järjestetään maanantaista torstaihin, niin asiakastiedote tulee saavuttaa ensimmäisen eli maanantain kierroksen asiakkaat jo tiistaina eikä vasta viikon lopussa. Toisen asiakastiedotteen sisältö on tieto siitä, että olemme kiertäneet alueella ja merkanneet uudet paikat. Asiakastiedotteen mukana on hyvä lähettää myös tiedote, jossa kerrotaan kuinka selvittää mahdolliset maakaapelit tien pientareelta.

Kolmas asiakastiedote (liite 3) on tavallaan kuin muistutus asiakkaille siitä, että siirto on täytynyt tehdä ja tässä vaiheessa asiakkaille annetaan vielä kaksi viikkoa aikaa siirtää haluttuun paikkaan laatikko.

Huolellinen tarkastaminen on hyvän lopputuloksen edellytys. Neljättä asiakastiedotetta (liite 4) lähetettäessä täytyy olla varma siitä, ettei asiakas ole oikeutettu vanhan paikan tai muun lähilaatikon edellytykset täyttävään palveluun. Jakelun keskeytykset aloitetaan asiakkailta, jotka eivät ole kolmannenkaan asiakastiedotteen annettuun päivämäärään mennessä siirtäneet laatikkoaan, eivät enää saa postejaan kotiinsa vaan he hakevat postinsa paikallisesta Postista. Postin yhteystiedot ja aukioloajat löytyvät neljännessä asiakastiedotteesta.

5.3 Alueen sanomalehtiyhtiön informointi

Paikallisen sanomalehtiyhtiön kanssa on keskusteltava varhaisjakelun palvelutasosta. Myös muille varhaisjakelussa mukana olevien sanomalehtien edustajille on tiedotettava ryhmittelystä. Esimerkiksi Järvenpäässä paikallisen sanomalehtiyhtiön kanssa on sovittu, että lehti jaetaan jatkossakin vanhaan laatikon paikkaan asiakkaan näin halutessa. Ensimmäistä asiakastiedotetta ja mediatiedotetta ei saa lähettää ennen kuin suunnitelmat on käyty läpi sanomalehtiyhtiön kanssa.

5.4 Postin sisäinen tiedottaminen

Postilaatikoiden ryhmittelystä ja sen etenemisestä tulee tiedottaa postinjakajia aktiivisesti. Tiedottaa tulee myös paikallista asiakaspostia. Työntekijöitä tulee ohjeistaa kuinka mahdollisiin kysymyksiin jakelureitillä tai postin pisteessä tulee vastata. Jakeluhenkilöstön sitoutuneisuus on tärkeää hankkeen läpiviennissä.

6 MIKÄ MUUTTUI

Postilaatikoiden ryhmittely on nopeuttanut ja sujuvoittanut jakelua kaikilla alueilla, joilla se on toteutettu. Ryhmittely on mahdollistanut autojakelun alueilla, joilla laatikot ovat ennen sijainneet sellaisissa paikoissa, että jakelu on ollut järkevintä hoitaa polkupyörällä. Nyt ryhmissä tien varressa sijaitseviin laatikoihin on järkevää hoitaa jakelu autolla. Tämä korostuu, jos alue, jolle on ennen jaettu pyörällä, sijaitsee kaukana. Talvella työolosuhteet autojakelussa omakotitaloalueella ovat huomattavasti mukavammat. Usein on ollut myös reittejä omakotitaloalueilla, joilla ei käytännössä ole ollut mahdollista lämmitellä jakelureitin varrella.

6.1 Haarajoen reitti

Haarajoen reitti Järvenpäässä on hyvä esimerkki. Tässä reitissä on tiivistä taajamaa sekä harvaan asuttua haja-asutusaluetta. Ennen täytyi jokainen läpiajettavakin tie ajaa edestakaisin, kun nyt päästään kerralla ajamaan tiet läpi. Aikaa siis säästyy tällöin lähes puolet entisestä.

Ryhmittely maaseudulla voi lyhentää jakelureitin matkaa, jopa kymmeniä kilometreillä. Luonnollisesti ajallisestikin reitti lyhenee huomattavasti. Haarajoen maaseutualueilla oli jaettu lähes jokaiseen umpikujaan, vaikka säädökset mahdollistavat yksittäisten asiakkaiden kohdalla 1 km matkan postilaatikolle ja useammissakin 500 m. Siirrätimme laatikot pääsääntöisesti isomman tien varteen bussipysäkeille tai vastaaviin paikkoihin, joissa on turvallista suorittaa jakelu sekä asiakkaalle noutaa posti.

Haarajoen reitillä reitti lyheni yli 20 km. Aikaa säästyy päivittäin noin tunti vanhaan verrattuna. Pysähdyksiä on yli 100 kpl vähemmän kuin ennen. Turvallisuus parani huomattavasti peruuttelujen sekä vaarallisten tien ylityksien vähennyttyä.

6.2 Listakuja

Listakujalla Järvenpään Pietolassa ryhmiteltiin vuonna 2016. Apuna ollut suunnittelukartta ehdotti kahta ryhmää päättyvälle umpikujalle. Listakujalla on kuitenkin päädytty kolmeen ryhmään, asiakkaiden toiveesta sekä paikallisten olosuhteiden takia.

Kuva 8. Ryhmittelykartta Listakujasta

Alkutilanteessa jokaisella taloudella on oma laatikko kiinni aidassa vaikeasti jaettavassa paikassa (Kuvat 9-11).

Kuva 9. Listakuja ennen postilaatikoiden ryhmittelyä

Kuva 10. Listakuja parillinen puoli.

Kuva 11. Listakuja pariton puoli.

Postilaatikoiden ryhmittelyn ansiosta laatikot ovat nykyisin tien varressa helposti jaettavissa (Kuvat 12-13).

Kuva 12. Listakujan uusi laatikkoryhmä.

Kuva 13. Listakuja nykyään.

7 KOKEMUKSISTA OPITTUA

7.1 Ajan riittävyys

Suunnitteluun täytyy käyttää riittävästi aikaa. Hätäilemällä tehdyt suunnitelmat eivät johda haluttuun lopputulokseen. Kun suunnitelmat on tehty huolella, niin ettei niistä voi saada väärinkäsityksiä, se nopeuttaa tulevaisuudessa toimintaa.

Aikaa täytyy olla riittävästi myös iltatapaamisissa / asiakaskierroksilla. Jos asiakaskierroksiin varattu aika on liian lyhyt, niin koko postilaatikoiden ryhmittelystä voi tulla todella paljon vaikeampaa. Jos asiakaskierroksilla Postin edustajat myöhästyvät aikataulusta, asiakkaat suuttuvat ja valituksia tulee huomattavasti enemmän. Näin oli Järvenpään Postissa käynyt kevään 2015 ryhmittelyssä. Puhelin oli soinut jatkuvasti, ja sähköposteja oli valtavasti. Tämä johtui siitä, että kontaktit paikan päällä kaduilla olivat jääneet vähäiseksi sen takia, että aikatauluissa ei ollut pysytty, ja asiakkaat luulivat, ettei asiakaskierroksia ole edes tulossa. Siksi syksyn 2015 ryhmittelyssä Järvenpäässä oli noin kolmasosa pienempi määrä talouksia / työpari. Epäonnistuneet asiakaskierrokset hidastavat huomattavasti työskentelyä, koska käytettäviä resursseja menee asiakkaiden tapaamisiin ja puheluihin paljon suunniteltua enemmän.

Asiakastiedotteiden tekemiseen täytyy varata aikaa. Satojen papereiden kuoritus ja kuorten kiinnitys ei tapahdu hetkessä ja voi olla, että tähän ei ole osattu varautua. Asiakastiedotteiden perille saaminen oikeaan aikaan on onnistuneessa ryhmittelyssä oleellista.

7.2 Jälkitilanteen tarkastaminen

On tärkeää käydä tarkastamassa, että asiakkaat ovat siirtäneet sovittuina päivinä postilaatikat uusille paikoille. Jos näin ei tehdä, asiakkaille ei myöskään lähetetä kolmatta asiakastiedotetta. Tällöin heitä ei myöskään patisteta siirtämään laatikkoa uuteen paikkaan ja helposti voi käydä niin, ettei laatikkoa siirretä ollenkaan.

Uusien ryhmien tarkastaminen kannattaa jättää suunnittelijalle, koska todennäköisesti hänellä on parhaat tiedot siitä, missä laatikoiden todellisuudessa kuuluu olla. Lähilaatikkopalvelulista ja lista lisäajoista pitää olla mukana, jotta tietää kenen ei ole kuulunutkaan siirtää postilaatikkoaan.

Jälkitilanteen tarkastamatta jättäminen siirtää ryhmittelyn toteutumista eteenpäin, tai mahdollisesti pilaa koko ryhmittelyn. Väärässä paikassa olevan laatikon siirtäminen kuukausia jälkikäteen voi olla hankalampaa ja ainakin se antaa asiakkaalle postilaisista epäpätevän kuvan.

7.3 Johdonmukainen työskentely

Suunnitelmallisuus ja realistiset aikatavoitteet tekevät työskentelystä paitsi sujuvampaa myös rennompaa. Yleisestikin tämän kaltainen työskentely on loppujen lopuksi myös paljon tehokkaampaa kuin se, että koittaa saada asiat tehtyä mahdollisimman nopeasti. Hätäisesti tehdyt työt tuottavat myöhemmin ongelmia ja aiheuttavat sen, että aikaa kuluukin moninkertaisesti enemmän kuin siihen olisi kulunut, jos alun perin työt olisi hoidettu huolellisesti.

On todella tärkeää merkata ylös aina muutokset suunnitelmissa, sekä toteutuneet laatikoiden paikat silloin kun näiden sijaintia määrättyinä päivinä tarkastetaan. Näitä tietoja tarvitaan jatkossa kuitenkin. Postilla täytyy olla tieto siitä, mihin uudet ryhmät ovat tulleet. Ilman tätä tietoa tulevaisuudessa reittien suunnittelu, sekä toteutus muutenkin, on suunnittelijoille vaikeaa, ellei mahdotonta.

LÄHTEET

Postilaki 2011. Haettu 25.04.2016 osoitteesta
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110415>

Posti. (Helmikuu 2013). Erityistalousjakelu, Sisäinen ohje.
Erityistalousjakelu. Posti Oyj.

Posti (2011). Postilaatikoiden pystytysohje. Haettu 27.04.2016 osoitteesta
<http://www.posti.fi/henkiloasiakkaat/postipalveluee/jakelu/sijoittaminenjaryhmittely/>

Posti (n.d). Postilaatikoiden ryhmittelyn aikataulutus noin 2000 taloudelle.
Haettu 05.05.2016 Postin sisäisestä verkosta.

Posti (2013). Liikenneolosuhteiden arviointi. Haettu 25.05.2016 Postin sisäisestä verkosta.

	Liite 1
1. ASIAKASTIEDOTE	
	Liite 2
2. ASIAKASTIEDOTE	
	Liite 3
3. ASIAKASTIEDOTE	
	Liite 4
4. ASIAKASTIEDOTE	
	Liite 5
KIRJE KUNNALLE KUNNAN ROOLI	
	Liite 6
VIESTINTÄVIRASTON MÄÄRÄYS POSTILAATIKKOJEN SJOITTELUSTA	

1. ASIAKASTIEDOTE

Tiedote

1 (1)

x.x.2015

Hyvä asiakkaamme

00000 TOIMIPAikka

Postilaatikoita sijoitetaan uudelleen tällä alueella

Posti on yhteistyössä postinsaajien ja kuntien kanssa sijoitellut postilaatikoita uudelleen eri puolilla maata. Nyt tämä työ etenee tällä alueella. Postilaatikoiden sijoittaminen ryhmiin on tarpeen jakelukustannusten nousun hillitsemiseksi ja kohtuuhintaisten postipalvelujen turvaamiseksi. Postilaatikoiden uudelleen sijoittelun myötä postinjakelu saadaan sujuvammaksi. Näin helpotetaan myös postinjakajan fyysisesti raskasta työtä ja niillä alueilla, joilla jakelu tapahtuu moottoriajoneuvoilla, vähennetään pakokaasupäästöjä.

Postilaki edellyttää, että Posti määrittää postilaatikoiden paikat. Sijoittelu tehdään postilain ja Viestintäviraston postilaatikoiden sijoittelusta annetun määräyksen mukaisesti. Nämä säännökset edellyttävät muun muassa, että laatikoiden sijoittelussa otetaan huomioon tien kunnossa- ja puhtaanapito sekä liikenne- ja työturvallisuus. Säännösten mukaan pientalojen postilaatikat sijoitetaan ensisijaisesti ryhmiin.

Postin edustaja kiertää tällä alueella xx.xx.2015 kello x.xx -x.xx. Tuolloin teillä on mahdollisuus keskustella ryhmittelyn käytännön toteutuksesta ja alustavasti suunnitelluista postilaatikoiden paikoista.

Mikäli emme tapaa teitä kyseisenä ajankohtana, merkitsemme ehdottamamme paikan merkikiepillä. Jos haluatte keskustella tarkemmin postilaatikon sijoituspaikasta, voitte ottaa edustajaamme yhteyttä puhelimitse tai sähköpostilla, yhteystiedot ovat alempana tässä kirjeessä.

Kun postilaatikon sijaintipaikka on määritetty, teillä on noin kaksi viikkoa aikaa sijoittaa laatikko sovittuun paikkaan.

Lain mukaan Teillä on myös mahdollisuus sopia maksullisesta jakelusta (Lähilaatikko-palvelut), jolloin posti jaetaan haluamaanne paikkaan sijoitettuun laatikkoon kohtuullista maksua vastaan tai mahdollisesta henkilökohtaiseen erityistarpeeseen perustuvasta jakelusta, jonka edellytyksenä on pysyvä liikuntaesteisyys tai vähintään 75 vuoden ikä. Erityistarpeeseen perustuvan jakelun ehtona on, että jokainen saman talouden postinsaaja on oikeutettu palveluun. Palvelut tilataan Postin asiakaspalvelusta puhelimitse 0200 71000 (pvm/mpm) ma-pe klo 8-18 tai sähköpostilla asiakaspalvelu@posti.com tai internetissä www.posti.fi.

Tämä tiedote koskee Postin perusjakelussa jaettavaa päiväpostia.

Lisätietoja postilaatikoiden ryhmittelystä antaa XXX, puhelin XXX tai sähköposti xxx.xxx@posti.com ma-pe klo 8-15. Kerromme ryhmittelystä myös www.posti.fi:ssä. Sieltä löytyy myös kysymyksiä ja vastauksia ryhmittelystä.

Yhteistyöterveisin

Etu-nimi sukunimi
Titteli

Posti Oy

Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus: 0109357-9

2. ASIAKASTIEDOTE

Tiedote

1 (1)

5.2.2015

Hyvä asiakkaamme

00000 TOIMIPAikka

Postilaatikkonne uusi paikka

Postin edustaja on kiertänyt alueellanne xx.xx.2015 keskustelemassa ryhmittelyn käytännön toteutuksesta. Tuolloin määritettiin yhteistyössä paikalla olleiden postinsaajien kanssa postilaatikoiden sijaintipaikat. Postinsaajille, joita ei tavattu kyseisenä ajankohtana, merkittiin postilaatikon uusi paikka merkkikepillä maastoon.

Pyydämme, että siirrätte postilaatikkonne määritettyyn paikkaan xx.xx.2015 mennessä.

Postilaatikat sijoitetaan ryhmään joko yksittäisinä laatikkoina tai vaihtoehtoisesti samaan ryhmään kuuluvien laatikkojen omistajat voivat keskenään sopia laatikkotelineen rakentamisesta. Pystyttäkää postilaatikko tai laatikkoteline tarkasti Postin määrittämään paikkaan varovasti lapiolla kaivaen. Posti on ottanut suunnittelussa huomioon kaapelin sijainnin. Vältä kää rautakangen käyttöä, koska se saattaa vahingoittaa syvemmällä kulkevia kaapeleita tai kunnallistekniikkaa. Tarvittaessa voitte ottaa yhteyttä Postiin lisätietojen saamiseksi.

Teillä on edelleen mahdollisuus sopia maksullisesta jakelusta (Lähilaatikko – palvelut), jossa posti jaetaan haluamaanne paikkaan sijoitettuun laatikkoon. Kuluttaja-asiakkaiden on mahdollista sopia henkilökohtaisiin erityistarpeisiin perustuvasta jakelusta, jonka edellytyksenä on pysyvä liikuntaesteisyys tai vähintään 75 vuoden ikä. Erityistarpeisiin perustuvan jakelun ehtona on, että jokainen saman talouden postinsaaja on oikeutettu palveluun.

Mikäli ette hyväksy Postin määrittämää paikkaa, teillä on oikeus viedä asia kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätettäväksi. Kunnan vaihe 00 00000.

Kiistatilanteessa Postilla on oikeus keskeyttää postinjakelu osoitteeseenne postilain 47 §:n perusteella ja toimittaa lähetykset noudettavaksi osoitteenne mukaiseen postitoimipaikkaan tai muuhun noutopisteeseen, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Kirjelähetysten lisäksi jakelun keskeytyksen ajan jää jakamatta kaikki perusjakelussa jaettavat muut lähetykset kuten lehdet, toimipaikasta noudettavien lähetysten saapumisilmoitukset ja osoitteettomat lähetykset. Sanomalehtien varhaisjakeluun jakelun keskeytys ei vaikuta.

Lisätietoja laatikkoryhmittelystä antaa etunimi sukunimi, puhelin 000 000 0000. Tavoitatte hänet parhaiten maanantaista perjantaihin kello 0–00. Lisätietoja mm. maksullisista palveluista saa myös Postin verkkosivuilta, www.posti.fi

Yhteistyöterveisin

Etunimi Sukunimi
titteli

Posti Oy

Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus: 0109357-9

3. ASIAKASTIEDOTE

Tiedote

1 (1)

5.2.2015

Hyvä asiakkaamme

00000 TOIMIPAikka

KESKEYTÄMME POSTINJAKELUNNE XX. XX.2015

Alueellanne tehty postilaatikoiden ryhmittely on päättynyt.

Koska emme ole päässeet kanssanne yhteisymmärrykseen postin vastaanoton järjestelyistä, keskeytämme postinjakelunne kahden viikon kuluttua xx.xx.2015 alkaen, mikäli ette siihen mennessä ole sijoittaneet postilaatikoanne määriteltyyn paikkaan.

Jakelun keskeytys perustuu postilain 47 §:ään. Kirjelähetysten lisäksi jakelun keskeytyksen ajan jää jakamatta kaikki perusjakelussa jaettavat lähetykset kuten lehdet, toimipaikasta noudettavien lähetysten saapumisilmoitukset ja osoitteettomat lähetykset. Sanomalehtien varhaisjakeluun jakelun keskeytys ei vaikuta.

Teille saapuvan postin voitte noutaa yllä olevasta päivästä lähtien xxxxxxxx postista, osoite, 00000 toimipaikka. Posti on avoinna maanantaista perjantaihin kello xx.xx – xx.xx, lauantaisin kello xx.xx – xx.xx ja sunnuntaisin kello xx.xx – xx.xx. Lisätietoja toimipaikasta saatte Postin asiakaspalvelusta 0200 71000 (pvm/mpm) arkisin kello 8–18.

Teillä on edelleen mahdollisuus sopia maksullisesta jakelusta (Lähilaatikko – palvelut), jossa posti jaetaan haluamaanne paikkaan sijoitettuun laatikkoon. Kuluttaja-asiakkaiden on mahdollista sopia henkilökohtaisiin erityistarpeisiin perustuvasta jakelusta, jonka edellytyksenä on pysyvä liikuntaesteisyys tai vähintään 75 vuoden ikä. Erityistarpeisiin perustuvan jakelun ehtona on, että jokainen saman talouden postinsaaja on oikeutettu palveluun.

Mikäli ette hyväksy Postin määrittämää paikkaa teillä on oikeus viedä asia kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätettäväksi. Kunnan vaihde 00 00000.

Halutessanne keskustella postin vastaanoton järjestelyistä, tavoitatte minut parhaiten maanantaista perjantaihin kello xx – xx, puhelinnumerosta 020 45x xxxxx.

Terveisin

etunimi sukunimi
titteli

Posti Oy

Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus: 0109357-9

4. ASIAKASTIEDOTE

Tiedote

1 (1)

22.6.2015

Hyvä asiakkaamme

00000 TOIMIPAIKKA

POSTIT NOUDETTAVISSA XX.XX. ALKAEN XXXX POSTISTA

Alueellanne tehty postilaatikoiden ryhmittely on päättynyt. Koska emme ole päässeet kanssanne yhteisymmärrykseen postin vastaanoton järjestelyistä, keskeytämme postinjakelunne.

Voitte noutaa teille saapuvan postin x.x.2015 lähtien xxxxxxxx postista, osoite, 00000 toimipaikka. Posti on avoinna maanantaista perjantaihin kello xx.xx – xx.xx, lauantaisin kello xx.xx – xx.xx ja sunnuntaisin kello xx.xx – xx.xx. Lisätietoja toimipaikasta saatte Postin asiakaspalvelusta 0200 71000 (pvm/mpm) arkisin kello 8–18.

Jakelun keskeytys perustuu postilain 47 §:ään. Kirjelähetysten lisäksi jakelun keskeytyksen ajan jää jakamatta kaikki perusjakelussa jaettavat lähetykset kuten lehdet, toimipaikasta noudettavien lähetysten saapumisilmoitukset ja osoitteettomat lähetykset. Sanomalehtien varhaisjakeluun jakelun keskeytys ei vaikuta.

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi ratkaista postilaatikon paikkaa koskevan erimielisyyden pyynnöstänne. Kunnan vaihde 00 00000.

Mikäli haluatte keskustella postin vastaanoton järjestelyistä, tavoitatte minut parhaiten maanantaista perjantaihin kello xx – xx, puhelinnumerosta 020 45x xxxx.

Terveisin

etunimi sukunimi
titteli

KIRJE KUNNALLE KUNNAN ROOLI

1 (1)

5.2.2015

Postilaatikoita ryhmitellään kunnassanne

Kunnan rooli ryhmittelyssä

Posti on yhteistyössä postinsaajien ja kuntien kanssa ryhmitellyt postilaatikoita eri puolilla maata 1970-luvulta lähtien. Nyt tämä työ etenee alueellenne. Postilaatikoiden ryhmittely on välttämätöntä, jotta postinjakelun kustannukset pysyisivät kohtuullisella tasolla.

Postilaatikoiden ryhmittely tehdään postilain ja Viestintäviraston valtakunnallisten postinjakelun järjestelyistä annettujen määräysten mukaisesti. Nämä säännökset edellyttävät, että laatikoiden sijoittelussa otetaan huomioon paikalliset olosuhteet, kuten katujen kunnossa- ja puhtaanapito sekä liikenneturvallisuus.

Posti tavoittelee postilaatikoiden ryhmittelyssä hyvää yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa ja kaikkien osapuolten kannalta mahdollisimman hyvää lopputulosta.

Toivomme kunnan edustajan tai edustajien osallistuvan kanssamme maastokatselmukseen, jotta löytäisimme kunnossapidon, liikenneturvallisuuden ja postinjakelun kannalta sopivat paikat postilaatikoille ja laatikkoryhmille.

Mikäli ette osallistu maastokatselmukseen, toimitamme teille alustavan jakelusuunnitelman ja pyydämme kommenttinne kunnossapidosta ja liikenneturvallisuudesta kirjallisena lausuntona.

Edustajamme ottaa teihin lähiaikoina yhteyttä sopiaikseen maastokatselmuksen ajankohdasta. Jos ette halua osallistua maastokatselmukseen, pyydämme ilmoittamaan siitä sähköpostitse etunimi.sukunimi@posti.com.

Ryhmittelyn myötä saattaa kuntalaisilta tulla yksittäisiä valituksia postilaatikoiden paikasta. Nämä kuuluvat postilain 23 §:n nojalla kunnan rakennusvalvontaviranomaisen ratkaistavaksi. Postilain mukaisissa asioissa kaikki yhteydenotot, kuten lausunto- ja selvityspyynnöt, tulee osoittaa Posti Oy:n lakiasioihin: Posti Oy, Lakiasiat, PL 1, 00011 POSTI.

Ystävällisin terveisin

XX
Osoite/puh/meili

VIESTINTÄVIRASTON MÄÄRÄYS POSTILAATIKKOJEN SIOITTELUSTA

1 (7)

Viestintävirasto 61/2011 M

Määräys

POSTILAATIKKOJEN SIOITTELUSTA

Annettu Helsingissä 31 päivänä toukokuuta 2011

Viestintävirasto on määrännyt 29 päivänä huhtikuuta 2011 annetun postilain (415/2011) 48 §:n nojalla

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä määräyksessä määrätään postilaissa tarkoitettujen

- 1) kirjelahetysten jakelussa tarvittavien postilaatikkojen sijoittelusta; ja
- 2) paikallisten olosuhteiden taikka postin saajan iästä tai terveydentilasta johtuvien henkilökohtaisten erityistarpeiden huomioon ottamisesta postin jakelussa.

2 §

Määritelmät

Tässä määräyksessä tarkoitetaan:

- 1) *taajamalla* liikennemerkein osoitettua taajaan rakennettua aluetta, jossa on vähintään 200 asukkaan rakennusryhmiä, joissa rakennusten välinen etäisyys ei yleensä ole 200 metriä suurempi;
- 2) *osoitepaikalla* tonttia tai rakennuspaikkaa.

Viestintävirasto
Kommunikationsverket
Finnish Communications
Regulatory Authority

www.ficora.fi

PL 313
00181 Helsinki
Itämerenkatu 3 A
Helsinki
Puhelin 09 69 661
Faksi 09 6966 410
Y-tunnus 0709019-2

PB 313, FI-00181
Helsingfors, Finland
Ostersjögatan 3 A
Helsingfors, Finland
Telefon +358 9 69 661
Fax +358 9 6966 410
FO-nummer 0709019-2

P.O. Box 313, FI-00181
Helsinki, Finland
Itämerenkatu 3 A
Helsinki, Finland
Telephone +358 9 69 661
Fax +358 9 6966 410
Business ID 0709019-2

2 luku

Postilaatikkojen sijoittelusta

3 §

Kohtuullinen matka pientalon postilaatikolle

Kohtuullinen etäisyys pientalossa asuvan postinsaajan osoitepaikan kulkuliittymästä postilaatikolle on taajama-alueella enintään 50 metriä.

Kohtuullinen etäisyys pientalossa asuvan postinsaajan osoitepaikan asuinrakennuksesta postilaatikolle on haja-asutusalueella enintään 500 metriä.

Postilaatikon etäisyys postinsaajan asunnosta voi kuitenkin olla enintään kilometri, jos

- 1) jakelureitiltä muuten jouduttaisiin poikkeamaan vain yhden postinsaajatalouden tai yhteisön postinjakelua varten;
- 2) kiinteistö ei sijaitse yleisesti tai ympärivuotisesti liikennöitävän tien varrella;
- 3) tietä ei talviaikana aurata ja hiekoiteta niin, että se olisi postinjakelunaikataululla liikennöitävissä; tai jos
- 4) postinjakeluauton kääntäminen tiellä ei ole mahdollista.

4 §

Sijoittaminen taajama-alueella

Pientalojen postilaatikat voidaan sijoittaa yhtenäisiin ryhmiin edellyttäen, että jokaisen postilaatikon sijainti täyttää postilaissa ja tässä määräyksessä säädetyt vaatimukset. Mikäli postilaatikkoa ei sijoiteta ryhmään, se tulee mahdollisuuksien mukaan sijoittaa osoitepaikan ajo- tai kulkuliittymän yhteyteen.

Postilaatikko on sijoitettava vähintään puolen metrin etäisyydelle jalkakäytävän, ajoradan piennaralueen tai levennyksen ulkoreunasta siten, että postilaatikon täyttöaukko on noin metrin korkeudella tien pinnasta ja mahdollisuuksien mukaan siten, että lähetykset voidaan jakaa suoraan postinjakeluautosta. (liite, kuva 1)

Postilaatikko on sijoitettava siten, ettei postin saaja joudu laatikolla asioidakseen ylittämään ajoväylää, jolla on linja-autoliikennettä tai merkittävää läpiajoliikennettä.

Jos postilaatikkoja ei sijoiteta tien kummallekin puolelle, ne on sijoitettava kevyenliikenteen väylän puolelle, jollei liikenneturvallisuus tai muu vastaava syy toisin edellytä.

5 §

Sijoittaminen haja-asutusalueella

Postilaatikon sijoittamisessa postilain 45 §:n 3 momentissa tarkoitetun maantien suoja- tai näkemäalueelle on postilaatikon kohdalla oltava vähintään seuraavassa taulukossa esitetty kohtaamisnäkemä

Suurin sallittu ajonopeus (km/h)	Näkemä postilaatikon kohdalle (m)
30	50
40	70
50	110
60	150
70	190
80	240
100	360

Postilaatikko on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava yksityisen tien liittymään, tien levennykseen, linja-autopysäkille tai muuhun vastaavaan paikkaan, jossa jakeluauto voidaan pysäyttää aiheuttamatta tarpeetonta vaaraa liikenteelle. Postilaatikko on sijoitettava siten, että jakeluautoa ei tarvitse peruuttaa takaisin päätielle. (liite, kuva 2)

Pientalojen postilaatikat voidaan sijoittaa yhtenäisiin ryhmiin edellyttäen, että jokaisen postilaatikon sijainti täyttää postilaissa ja tässä määräyksessä säädetyt vaatimukset. Mikäli postilaatikkoa ei sijoiteta ryhmään se, tulee mahdollisuuksien mukaan sijoittaa osoitepaikalle johtavan kulkureitin läheisyyteen.

Postilaatikon sijoittelussa on muuten noudatettava, mitä 4 §:n 2 momentissa määrätään.

6 §

Sijoittaminen useamman postinsaajan osoitepaikassa

Useamman kuin kahden postinsaajatalouden osoitepaikassa postilaatikat tai -lokerit on sijoitettava tontille tai tontin kulkuliittymään, asukkaiden luonnollisen kulkureitin yhteyteen esimerkiksi huolto- tai muuhun vastaavan rakennukseen tai katokseen.

Kerrostaloissa lokerit voidaan sijoittaa myös ala-aulaan tai muuhun vastaavaan paikkaan rakennuksen sisällä kiinteistönomistajan suostumuksella, jos sijoittaminen ei vaaranna paloturvallisuutta.

3 luku

Paikalliset olosuhteet ja postinsaajan erityistarpeet

7 §

Paikallisten olosuhteet

Postilaatikkojen sijoittelussa on otettava huomioon paikalliset olosuhteet siten, ettei sijoittelulla heikennetä kulttuuri-, rakennushistoriallisia taikka ympäristöllisiä arvoja. Sijoittelussa on lisäksi otettava huomioon paikkaan kohdistuvat esteettömyysvaatimukset sekä viranomaismääräykset tai -suositukset.

8 §

Henkilökohtaiset erityistarpeet

Postin saajan liikuntaesteisyys tai vähintään 75 vuoden ikä on otettava huomioon postin jakelussa siten, että liikuntaesteisellä tai 75 vuotta täyttäneellä postin saajalla on pyynnöstään oikeus saada postinsa jaetuksi joko tontin rajalle ajo- tai kulkuliittymään sijoitettuun postilaatikkoon, asunnon ulko-oven välittömään läheisyyteen sijoitettuun postilaatikkoon taikka huoneistokohtaiseen postiluukkuun.

Poikkeavan postijakelun edellytys on, että jokainen saman talouden postinsaajista on oikeutettu poikkeavaan postinjakeluun. Kuitenkin liikuntaesteinen tai 75 vuotta täyttänyt postin saaja, joka yhteistaloudessa asuessaan joutuu säännönmukaisesti tai toistuvasti olemaan yksin siten, että hänen postin noutamisensa huomattavasti vaikeutuu, on oikeutettu edellä mainittuun palveluun.

Jollei liikuntaesteisyyttä muuten kyetä toteamaan, voi postiyritys pyytää enintään kahden vuoden väliajoin postin saajaa esittämään sellaisen lääkärinlausunnon, josta terveydentilan yksityiskohtia selvittämättä ilmenee kykeneekö postin saaja noutamaan postinsa laatikosta tai onko postin saajan liikuntakyky huomioon kohtuutonta edellyttää päivittäistä postilaatikolla asioimista.

9 §

Voimaantulo

Tämä määräys tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2011 ja on voimassa toistaiseksi.

10 §

Tiedonsaanti ja julkaiseminen

Tämä määräys on julkaistu Viestintäviraston määräyskokoelmassa ja se on saatavissa Viestintäviraston asiakaspalvelusta:

Käyntiosoite	Itämerenkatu 3 A, HELSINKI
Postiosoite	PL 313, 00181 HELSINKI
Puhelin	09 69661
Telekopio	09 6966 410
WWW-sivusto	http://www.ficora.fi/
Y-tunnus	0709019-2

11 §

Tiedonsaanti ja julkaiseminen

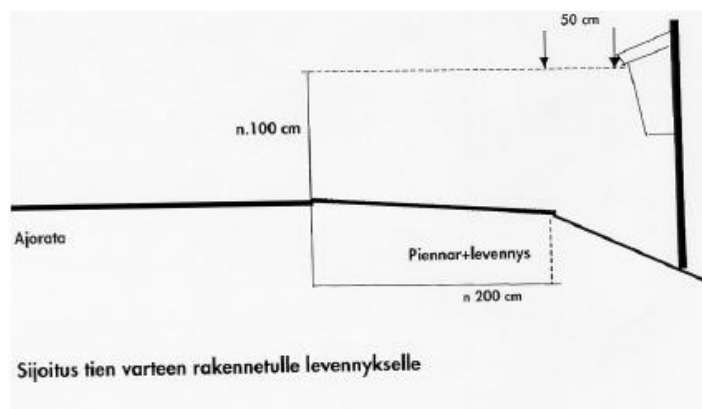
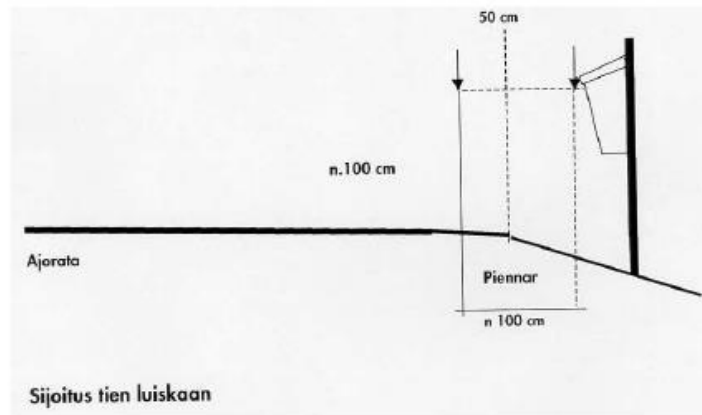
Tämä määräys on julkaistu Viestintäviraston määräyskokoelmassa ja se on saatavissa Viestintäviraston asiakaspalvelusta:

Käyntiosoite	Itämerenkatu 3 A, HELSINKI
Postiosoite	PL 313, 00181 HELSINKI
Puhelin	09 69661
Telekopio	09 6966 410
WWW-sivusto	http://www.ficora.fi/
Y-tunnus	0709019-2

Helsingissä 31 päivänä toukokuuta 2011

Pääjohtaja Asta Sihvonen-Punkka

Johtaja Johanna Juusela

Kuva 2.

